

گەشتى بايىم

ئالقمى (۱۳)

مسعود محمد

لە متصرفا يەتى . . . ئەودە مەن ۋە زىر بووم بەرھەلىستىم كرد لە قبول كردنى استقالە كەى ، ۋە زىرى داخلىه گوتى ئەگەر ۋە ھابى من استقالە دەدەم . ئەو ۋە زىرەش ناصرى بوو كە استقالەى دايايە دەبوو ھەم ۋە ناصرىە كان لى دەرچن .

رۇژى (۱۰) ى شوبانى ۱۹۶۴ نرىك نىسە ۋە لىك رازى بوون پىك ھات . سەروكى چەكدار گوتى برۇن ھەم ۋە ستان كۆپىنە ۋە بەياننامە بەك بنووسن بە ئارەزۆى خۇتسان ۋە بەپى بەرزە ۋە نىدىكى رەچاۋى دەكەن من ئىمزاى دەكەم . لە ھۆلىكى گەرە ھەرچى براگەرە ۋە قسەزان وزايتى بەنابەر ھەبوون بۇ ماۋە بەكى پىرىست لە سەر چەند خالىك رىك كەوتن . من بەياننامە كەم نووسى ، لە گەل ئەندامىكى مەكتەبى سىاسى بردمانە ۋە بۇ لاي سەروكى چەكدار ۋە پىمان گوت ئىمزاى بەك . دەقى بەيانە كەم لانى بە بى نووسمە ۋە بۇ خۇنەر بەلام لە ۋە رەزەدا كە رۇزە رەش بوو لە لايەن نەدارى ۋە بى دەسە لانى يە ۋە شتىك بوو تىكراى خاۋەن رايان پەسەندىان كردبوو ، ھىچىشى تىدانە بوو بەك دانە پۆلكەى رزىو لە كىس كورد بدات . متصرف ۋە ھاگە شايە ۋە دەرحال بەيانە كەى لە گەل خۇى بردو ۋە بۇ رىگەى قوراۋى ئەوسا لە ۋە ختە مەبلە ۋە درەنگە دا مىلى لى نا بۇ بە غدا ھەمان شە ۋە لرادىسۆى بە غدا خۇنەر رايە ۋە . لە خەلقم دەبىستە ۋە چ خۇشەكى ختتە ۋە لات .

باش ئىمزا كردنى بەيانە كە ھاتو چۆى متصرف نە پساپە ۋە بۇ جى بەجى كردنى پىنداۋىستىكى ھەبى . خەلقى دىكەش دەھاتن بۇرانيە ، لەوانە ، ۋە فدىكى (صحفى) بوو ھى قاھىرە شىيان تىدا بوو لە ناۋاياندا جلال كشك نووسەرىكى روزالىوسف بوو كە چۆرە قاھىرە مەقالىكى رىكۆپىكى لەسەر ئەو سەفەرى خۇى ۋە ۋە زىرى كورد ۋە كەسانى كە دىبوونى نووسى بوو نەختىكىش باسى منى تىدا بوو .

لەمارتى ۱۹۶۴ خدرى حاجى رەسواغاي پۇدەر گىبانى سپارد . تازى بە

لە كانسوونى دوەمى ۱۹۶۴ دەست بە گشتوگۇ كرا لە گەل ۋە فدى حكومت بەلام بەكەم رۇژى دەست پى كردنە كەم لە بىر نە ماۋە . لە رانيە كۆدە بوۋىنە ۋە . ھەرچى رۋە تىكى سىاسى ۋە پادەسەلات ۋە پالى ھاتوبى پىۋە بوۋە كوردانى ئەو دە ۋە رۋە رە دەھاتە كۆپۋە كان بەلام ئەوانى بۇ ۋە رۋىزى پىك ھىنانى ئىزەنى سەر پەشتى كردن لە دوورە ۋە ھاتبوون بۇ شۇنى خۇيان گە رايۋە ۋە . ئەو دوو نەندامەى مەكتەبى سىاسى بەردەوام بوون ئە ھاتوبى ۋە رۋىزى رەسى . راستى بەكەى لە لايەن خۇمانە ۋە چەند كەسك قسەى دەكرد ئەۋى دىكە گوتى گر بوون . پى ناۋى بلتىم بەنگە خۇنەر لە خۇۋە بزانى بە ھەم ۋە دەل ھەزم دەكرد موفاۋەزات سەرىگرت . چەندىن جار لە چەند رۇژى جودادا ۋە فەدە ھاتە رانيە ۋە ھەتا نانى نىۋە رۋو دوۋى ئەۋىش لە قسەدا دەبوۋىن . ناۋناۋە دلگەرمى دەگە پىشتە پادە بەك دەنگوت ئىستە موۋى معاۋىە دەپىت ، دوو جار سى جارىش ۋە ھابوۋ متصرفى سلېمانى كە من بە زوزى لە تەنىشتى يەۋە دادە نىشتم خەرىك بوو ھەلىستىت ۋە بە ناۋمىدى بچىنە ۋە بۇ مالى خۇى من دام دەنشانە ۋە نازانم ئەگەر ۋە ھام نەكردا بە كەسى دىكەى كە پاپەيان لە دەسە لانى چەكدارى ھەبوۋ بە خۇيان رەۋا دەدەت ياخود شەرميان نە دەكرد لەۋەى بە عوزر ھىنانە ۋە ۋە متصرف دانىشتىنە ۋە ؟ ئەمە دەلىم چۈنكە سەروكى چەكدار لە ھىچ جار نىكدا بە دەنگ نەھات بۇتەسكىنى متصرف . دلگەرمى بەكەش ھەر جارەى لە قسەى ئەندامىكى مەكتەبى سىاسى يەۋە پەيدا دەبوۋ دىيارە ئەۋىش رى بە خۇى نادات پاشگەزىيە ۋە ، ئىتر كەسى دىكە بەحەقى خۇى نە دەزانى لە حزوور ئەو دوۋلا بە نە خۇلە قسان ھەلقوتىنى . . .

بۇم دەركەوت متصرفى سلېمانى ، عمىد سىد عبد الرزاق سىد محمود ، بەدل ۋە بى فىلىل بۇناشتى دەكۇشا . لە سالى ۱۹۶۵ كە حكومت كەتە ۋە سەر ھەناردى ھىز بۇ كوردستان ئەۋى ۋە پىۋە استقالەى د

له دینی گهرمکانی بناری ئاسوس به دیوی پژهردا بوو. من له شوینیکی نزیك بهو دییه به که لهک له زنی پهریمهوه به کهم جار بوو سواری که لهک بسم که بریتی به له داره ریه کی شاش به سهر چند کونده به کی فوو دراوهوه وه ، وه خته بلیم که لینی نیوان رایه لی داره کان پتر بوون له داره کان خویان : ده تنوانی لهو که لیشانهوه به گولم ئاو بخوختهوه ، ئنجا من مه لهش نازانم . . ده ترسام به لام نهم ده هیشت ترسم پیوه دیار بیت . لهو تازی به به یوم دیتم له دوورهوه ، لای سهنگه سهری نوی کوپته ریک نیشهوه دوی رۆزیک بیستم رۆز نامه چی تیدا بوون نویه ریکی حیزب گوتیوی به یانه که ی دهی شویات هموو شتیکی نی به ، به مند هه به نهینی له ویدا نه نووسراوه . حکومتی به غدا زوری پی ناخوش بوو رۆزیک دوانی دیکه چوومه سهنگه سهر نهم مه سه له به قسه لی وه کرا : وه ها په سهند دیترا به دروخسته وه به که له زاری سهرۆکی چه کدارهوه بلاو بکریتهوه . من ده قه که یم نویسی به جوریک حکومتی رازی کرد نهمه جی ئه وه شی تیدا ده بووه . ئه گهر به ندی نهینی هه بوو بیت به دروخسته وه که ره شی نه کرد بیته وه : نویسی بووم هه موو به یانیکی ئه وتوی به ناچاری هیندی ته فیلاتی ده بیت که لزوم نه دیتری به بلاو کردنه وه ی بی ئه وه ی پی بگوتری به ندی نهینی . . دوی به که دوو مانگه که هاتمه به غدا قهره نی دوغره مه چی گوتی حکومت بهو ته کزیه زور که یفی هاتبوو که چی نه ته کزیه بوو نه هیچ . .

به راگه ندهی شاره کان به تاییه تی کزی به کان روویان کرده وه کزی ، مالی منیش له مانگی نیسان گه رایه وه کزی ، من ناوانه وه سه هری دیوی رایسه مه کرد کاریکی زورم به مله وه بوو به تاییه تی هی ئه مووه زه فانه ی فوسل کرایوون . بۆگه لیک سهر به هری ئه وه به یانه ده بوو هاتو جووی به غدا بکه م ، چند جاری چوو وشبام خه به رسازان و خاوه ن نیازان له ده ره وه ناووه پیوه نندی یان پیم ده کرد تائه وه ی هه نندی جار به شو له جیگه ی وه ها دیده نیم ده کردن نه خاوه ن مالم ده ناسی نه سه ره ده ریم له گه ره که که ی ده کرد به لام هه رچی گوترا بیت و پیش نیاز کراییت لهو دیده نی یانه دا بای مووه که منی نه ببرد به لای تیک دانه وه ی ئه و ناشت بوونه وه به ، نهم جیهانه ی سیاسه ت زور چلکنه ، گه لیک چلکنه تره له وه ی به خه یالت دا دیت ریگا چلکنه که شی چه شه ی وه ها له مجیزی تیدا به کورم ده وی خوگیری لی بکات .

به پی پیوست ناوانه سه ردانم له سهرۆک وه زیران فه ریق طاهر یحیی ده کرد ، بۆلای وزیری داخلیه (حاکم عسکری عام) رشید مصلحیش ریگای هاتو چوم کرایه وه بوو . من له ته بیاتم دا نی به به ناچاری نه بی خوم له کار به ده ستی حکومتی نزیك بکه مه وه . حاریکیان له وتوو یژدا گومانای بووم سهره ک وه زیران گوتی : باوه رت پیم نی به ؟

گوتم : انا ائتق فی طاهر یحیی ولکن لائتق فی رئیس الوزراء ، چونکه وه له شتی عاید به خوئی ده تنوانی دروست بیت ناتوانی له شتیکی که له

زور لاره تاوی بودیت ئه و دروسته بیت . بی گومان طاهر یحیی ژیرتر بوو له عبدالسلام پتریش متمانه ی پی ده کرا . ناشیه ته بیرم لهو هاتو چویانه م دا سهرم له عبدالسلام دا بیت .

نیوانی مه کته بی سیاسی و سهرۆکیه تی چه کدار به ره ولینتر بوون ده بووه جازی موویان نه پساند بوو وه ولینک درا بۆچاره سه و کردنی گیسروگرفتی نیوانیان به ناویژی کردن له لایه ن کومه لیک له کورده په رۆشداره کان و خاتر و ستراوه کانی به غداوه . من له به ره مه شغه له تی که پیم سپرد رایبوو نه تنوانی به کۆسوونه وه ی به که میان رایگه م که له رایه له گه ل سهرۆکی چه کدارانیان کردبوو . رۆزی دووم که گه یشتمه ژووری لی کۆبوونه وه یان و سه لامم کرد په کیکی لهو کورده له جیاتی وه لامم گوتی هه موو شتیکیان ته واو کرده هاتنی توی پی نه ده ویست . گوتم خه به ری خوشتر به یدا نابی له وه ی رزگسارم بکه له ده ردی سهری چه قه چه قی موناقه شه . نووسراویکی ئیمرا کرا وه لایه ن سهرۆکی چه کدارانه وه یان دامی که ریک خرا بوو به ناوی داخوازی په کانی کورده له حکومتی عیراق . که خویندمه وه دیتم هه ره شه ی قورسی تیدا به ده نگوت هی شه . پی فروشته گوتم هیچ به ره له نسیم نی به لهو شیوازه تونده به مه رچیک که بزاین نهمه ئه رزوحالی محامی نی به تا ئه گهر حاکم ره فزی کرد هیچی خرابی لی روونه دا نهمه داخوازی میله تیکه له ریگای سهرۆکی چه کداره وه بۆ حکومتیک ئنجا ده بی له حالی ره ت کردنه وه ی دا ده ست بکریته وه به شه . . ئیکرایان قسه که میان په سه ندرک . بای پی ئه وه ی له ره فز کردندا شه په یدا نه کات شیوازی نویسه که مان گوری . . سوپخانه لئلا له پینج ده قه ده دا ده رکه وت هاتنه که م بی نروم نه بوو سه عاتیکیشی نه برد تی گه پشتم ئه و کابرایه بۆچی وه ها به ره های و دلنایی گوتی هه موو شتیکی ته واو بووه : تومزه توانی بووی به هانه بدوژینه وه بۆ پیوستی به رزه وه نندیکی کورد به دوو نامه له سهرۆکی چه کداره وه په کیکیان بۆ سهرۆک کومار ئه وی دیکه مش بۆ سه ره ک وه زیران خویشی کاغه زه کانی وه رگرتبوو هه تا باشتر و مسوگه رتر بیانگه په نیته جیگه ی مه به ست . دواتر که خه لقه که گه رانه وه به غدا منیش بۆ ئیشیک چووم ، دیتم کابرا به ده ست ئه و دوو کاغه زه وه گیری خواردوه . گوتی چه ندی ته له فون ده که م بۆ قصری جمهوری و جیگه ی سهره ک وه زیران که کاغه زی ئه وتو پیم پی به ده بی خوم به ده ستیان بگه یه نم که س گویم ناداتی . . په ک دوو رۆزی دیکه گوتی : باوکیان وه ها وه ها لی بکه م به پوسته کاغه زه کانم هه نارد . پیم گوت فلان تۆ که هینده ت مه به ست بوو بگه یته ئه و شوینانه دم توانی من یاریده ت بده م چونکه هه ر کاتیکی بمه وی ده توانم بیان گه می . . سه به له سهردانی فه ریق طاهر یحیی پیم گوت حه ز ده که م له ده رفه ت دا مجامله به کی فلانه که س بکه یته . . دوو رۆزی نه برد ئه و مجامله به ی له گه ل دا کرد .

گرووی کورده کانی به غدا ته کلیفیان له سهرۆکی چه کداران ئه وه بوو

که و له گه ل مه کته بی سیاسی ناشت بیته وه . له پاش گه لیک وتوویزی پندامیز قسه ی خه لقه که ی هه ل گرتوه به لام گوتی : پسندیدم گرچه مصلحت ندیدم ، واته : سه لماندم هر چه ند به مه صله حیشی نازانم . نم باره هه ستیاره دا نه شره یه کی شکل به یانی سیاسی له مه کته بی سیاسی یه وه ده رچوو بریتی بو له ده وری ۱۵ - ۱۶ روویه پری پرله به خسه ی هه ره هه رنده ده رباره ی ریک که وتنه که ی ده ی شویات عه ره یه که ی له ژیر سه رناری (اسلم یا خود اصلح ام (استلام) دا بو هه رچی حق و ناحه قه له توانجی تفت وتال و ژال به ورینک که وتنه وه گوترا بو :

کاتیک موفاو وزارت بو به دوا توش دا به یان بلا و بووه نه ندامینکی هه ره به هیزی مه کته بی سیاسی له ده ره وه ی عیراق بو . که هاته وه نه و به یانه ده رچوو به وه هه موو هیرشه له حد به ده ره وه . نه وسا مه کته بی سیاسی که هه موو نه ندامانی به قوتابی نه و نه ندامه به هیزه (وا بزائم سکرتری حیزبیش بو) حساب ده کران به به ریسه وه نه بوو خو ی به رانیه ر بیروا و خوایشی رابه ری روحی خو ی راگریت . به یان که نیمزا کرا له لایه ن سه روکی چه کداره وه به قسه ی نوینه ری حیزب نیمزا کرا . . به لام مه تئق که پر لاله ناتوانی له گه ل خوازی نه فی ناده می هیچ بکات ، خوایش له وانه یه سه رکیشی بیت و له وانه یه سه لیم بوون بیت . .

خه لقه که ی له رانیه به لای خو یانه وه سه ره که وتوو بوون له و نامانجه ی بو ی هاتبوون که وتبوونه سه رخ خو کور دنه وه بو گه رانه وه به غدا ده تگوت که سه ناپه رژی خو له مه دلوولی نه و هیرشه کوشنده یه ی مه کته بی سیاسی بگه یه نیت . راستی یه که ی بی نه وه ی ورته له که سه وه بیت سری و گیزی یه ک خه لقی ته نی بووه .

له کوتای مایس وه یا نه ختیک زوتر سه ره ک وه زیران سه ردانینکی سه روکی چه کداران و هاو ریکانی کرد له دوکان . به یه ک گه شتی هه ر دوو لایه ن زور به گه شی و خو شی چوو سه ر تائه وه ی له ته کلیف دا شه ویکیش لایان مایه وه به مینوانی له رانیه . نه و به یه هه تا به رچایی سه به نه ش ته واده بی خیلاف له نیوانیان دا نامینی و له سه ره هه موو شتیکی باس کرابیت پیک دین :

من له وری نه بووم به لام بو یان گیرامه وه که و به رله هه لستانی سه ره ک وه زیران بو گه رانه وه به ره و به غدا یه کیک (وه ک پیم گوترا نه و نه ندامه بووه که به یانه که ی «استلام» ی نووسی بو) گرفتیک قسه لی ده کات بوو به هو ی . هه لسه شانی رییسه نه و یه ک دوو روژه . من چیم گوی لی بووه نه وه ده گیرمه وه ، له زور که سیشم بیستوه ، ته نانه ت دوا ی نه و یه کتر دیتنه له دوکان و رانیه که سه ردانی فریق طاهر یحیام کرد له به غدا توش هه مان شتی گوت . به ده ست خوم نه بووله شیه ی گله بی به طاهر یحیام گوت : کی زهره ری ده کرد نه گه ر خه به ر به من درابایه له و یه کتر دیتنه دا به شداریم ؟

نمه ده لیم چونکی به راشکاری و دنیایی و له خو نه مین بوونه وه له وانه بووم بی په روا له سه ره به یانی ده ی شویات و هه ر ریک که وتینکی به دوا ی دا هاتیت بکه مه وه چونکه له گوشه نیگای که سینکی سه ره خو ی وه کوو منه وه ریک که وتن به روونی و بی په رده ده دیترا نه ک له پشت چاویلکه ی سیاسه تی حیزی و هه ق و حینی په نامه کی یه وه . به هه مه حال که سانینکی له و یه کتر دیتنه دا مافی بیرو را ده برینیان به کار نه هینا له به ر هوی هه مه چه شنه هه ر خو یان بوون له وتوویزه کانی گشتی قه لادزه ش له به ر هه مان هوی هه مه چه شنه له سه ره به رزه وه ندی خو شسیان به ده نگ نه ده هاتن . هه لبت من وه کوو نه وان نه ده بووم . من هه ر نه بی له سی نوخته ی گرنه گوه ته جره به ی جودام هه بوو له چا و نه و خه لقه : نوخته ی یه که م نه وه بوو ، من له نیابت دا روویه رووی ده ولت دووام . نوخته ی دووم نه وه بووله ته مووزی ۱۹۶۰ بیرو را ی گرنم بلا و کرده وه به رخنه له سیاسه تی حیزب . نوخته ی سی یه م نه وه بوو که من نه و زهره ره قورسه ناکم له ده برینی بیروا وه و ه ک که خاوه ن به رزه وه ندی زل ده ی کات . زهره ری من ته نها له وه دا ده بوو که قازانج ناکم . .

هه رچونیک بیت من نیستا که دیم تم کو نه خه رمانه ده کو تمه وه مه به ستم نی یه که سه زده بکه م : شتیکه پنه وندی هه یه به گه شتی نه و روژ گارمه وه ناشی خومی لی خاموش بکه م ، هه لیکیش بوو له ده ست چوو و ه ک زور هه لی دیکه که یه کیک له وان هه ر نیستا ده ی گه می :

سی مانگیک بوو ناشی نامه ی شویاتی ۱۹۶۴ نیمزا کرابووله سه فرینکی به غدام دا کاتیک به کتییخانان دا ده گه رام بو په یدا کردنی نوسخه یه کی کتیی (هه لستان و که وتنی رایخی سی یه م) هه تا بی که مه دیاری بو (سه لیم فخری) که نه وسا له قه لادزه و رانیه به سه ری ده برد ، له یه کیک له و کتییخانانه دا کابرایه کی شکل بیگانه به نامه ی ته ماشا کردنی کتییان هاته ته نیشتمه وه بی نه وه ی رووم تی بکات به ینگلیزی یه کی شکسته ده نگی هه لبری یایی نه وه ی هه ر من بی بیسم گوتی : لایه نیک هه یه ده یه وه ی له بابته مه سه له ی کورده وه بت دوتنی ، نه گه ر ناماده بت به دوات دا ده نیرت . . گوتم نامادم .

به شه و منیان برده شوینیک و مالیک که نم ده زانی کوی یه . بابایه ک به ینگلیزی یه کی ره سه ن قسه ی ده کرد گوتی من نوینه ری هیزیکی زلم و ناگاداری په ناو په سینوی سیاسه ت هه م . حکومه تی عبدالسلام هه یچ مافیک بو کورد ناسه لمینی نه گه ر نه و بروات حکومه تیک دیت له گه ل کورد ریک ده که ویت . نیوه ش ده توانن له رینی شه ره وه بی هیزی بکه ن . هه رچی یارمه تی یه کی بتانه وی له چه ک و پاروه بو یو بی حساب بو تان دیت .

بو من پیشنازه که هیند کوتوپر بوو ، نه رکی زور و ته مای گه وره شی تیدا بوو ، هه لسه ستنیکی بی کردم هه تا نه م پرسیاره خو ی ره پیش کرد ، لیم پرسی : نیوه وه یا نه و هیزه ی توه کیلیانی چ سوود ده بینن له و مه سه ره فه

قورسه‌ی به‌مله‌وی ده‌گرن؟ گوتم پیشنیازه‌که بوئیوه *doesnt seem dusiness* واته له مامله‌تی سوودبه‌خش ناچیت. گوتی: بوئیومه دامه‌زرانی کورد ناسایش و هیمنی پیوه‌یه سوودی لی ده‌بینین.

وه‌لامه‌که‌ی متمانه‌به‌خش بوو، ره‌نگه زووتر‌خه‌یالی لی کرد‌بیته‌وه. گوتم ده‌مه‌وی بزانه‌م، به وردی یارمه‌تی‌یه‌که چهنده؟! گوتی بی‌سنووره. من کابرایه‌کی حوقه‌بازو دنیا‌دوست نیم مه‌به‌ستم خو‌ته‌سه‌ل کردن بیت و به‌س چونکه‌که‌ه‌گه‌ر نه‌مهم مه‌به‌ست بوایه‌ه‌لی باشم بو رینگ که‌وتیبوو به‌ر له شورشی ته‌موزوله‌ده‌ورانی عه‌بدولکه‌ریمیش دا خورجینه‌م پر بکهم. له‌م حاله‌ته‌دا جگه‌له‌وه‌ی که‌من هانده‌ری سوودی شه‌خسی پالی پیوه‌نه‌ده‌نام چاره‌نووسی نه‌وره‌ش و رووته‌ی له‌هاتنه‌وه‌ی شه‌ردا مال کاوول ده‌بن، نا‌نه‌ویش لغا‌ونکی قورس بو‌وده‌خرایه‌زاری هه‌ر ته‌مایه‌کی بیژوکی که‌وه‌کووو سه‌وه‌سه‌ی شه‌یتان له‌گوتی جه‌زو مجیزی نه‌فسی خوازوکی بچرپاند‌بایه. بی‌ناوی بی‌ل‌زوم به‌رگی ده‌رویشایه‌تی له‌به‌ر نه‌وسای خوم بکهم و بلیم دل‌م لی‌سه‌دا بو گه‌شه‌گه‌شی تیک‌ل بوون به‌کاروباری گرنه‌گه‌وه‌که‌ده‌وله‌تانی تیدا لایه‌ن بن چونکه‌راست نی‌یه. به‌لام بی‌دوودلی و بی‌گومان له‌خوکردن و بی‌خوگن‌خاندن ناماده‌بووم خه‌زینه‌ی قاروون روت بکه‌مه‌وه به‌رانبه‌ر به‌شداری کردن له‌نانه‌وه‌ی هه‌رایه‌ک سوودی میلیله‌تی تیدا مسوگه‌ر نه‌بی.

من چ‌باوهرم نه‌بوو به‌عبدالسلام که‌له‌پیاوچاکی خویوه‌وه‌له‌عیشقی چاوی کالی کورده‌وه‌ده‌ستی بو‌ناشتی دریز کرد و هیا به‌ته‌مایه‌دان بی‌به‌کورد و مافی کورد به‌لام دل‌م نه‌ی ده‌هینسا من یارمه‌تی گه‌رانه‌وه‌ی شه‌ر بده‌م بی‌ته‌وه‌ی توانی بیتم کوته‌که‌کی له‌سه‌ر خو‌کردنه‌وه‌به‌خمه‌ناو‌ده‌ستی کورده‌وه‌هیا چ‌نومیدم هه‌بیت به‌پاداشیک کورد پی‌بگات له‌بری نه‌و کاره‌ساته‌ی به‌سه‌ری دیت. به‌لی: ده‌زانم و ده‌شم زانی به‌خوگن‌رانه‌وه‌م له‌باریده‌دانی گه‌رانه‌وه‌ی شه‌ر دنیا بو‌کورد ته‌باوره‌با‌نابی و نه‌ولایه‌نه‌ی به‌خه‌ی منی گرت واز له‌نیازی خوی‌ناهیینی و هه‌موو کابرایه‌کیش و ه‌کوو من نیسه‌چاره‌نووسی میلیله‌تی بی‌په‌ناو‌ده‌رتان پیش هه‌موو حیسانیک بی‌ه‌خینه‌وه، به‌لام خو‌ده‌م توانی من نه‌بمه‌بوسته‌چی ناگر‌بازی و په‌ندیاری کوشتار و سووتار. هه‌ر بویه‌ش بو‌ویه به‌لینی بی‌سنوور که‌واره‌نگه‌ده‌ریایه‌ک بیت و ره‌نگیشه‌کاسه‌یه‌ک پرنه‌کات دل‌م تیرا و نه‌ده‌بوو. له‌وده‌مه‌دا که‌میشک و دل‌م له‌ناست نه‌وبه‌لینه‌بی‌سنووره‌ی کابرا‌دا تیکیان ده‌هاویشت ته‌نها یه‌ک رینگه‌ی قسانم هاته‌به‌ر هه‌ست که‌پی‌دا بروم و زه‌ره‌ری لی چاوه‌روان نه‌کریت: گوتم: چهنده‌کات پی‌ویسته‌بوئنه‌وه‌ی پرس به‌ولایه‌نه‌بکه‌یت که‌خوت نوینه‌ری نه‌ویت له‌باره‌ی راستینه‌ی یارمه‌تی‌یه‌کی به‌کوردی ده‌ده‌ن، من هه‌تا و له‌لامت بو‌دینه‌وه‌له‌ناست نه‌و پرسیاره‌دا به‌غدا جی‌ناهیلم.

که‌نه‌مهم ده‌ر بری کابرا بی‌وه‌خران، یه‌کسه‌ر گوتی: *egnore every thing*

واته: چی‌گوتومه‌له‌بیرخوتی به‌ره‌وه.

ناونیک به‌ناگر‌داکراو کوژایه‌وه: یه‌ک وشه‌ی دیکه‌ی له‌زار ده‌ره‌نه‌چوو به‌لای شه‌روناشتی و کوردو حکومه‌ت دا بچینه‌وه. له‌وه‌ش به‌ولایه‌ه‌بیرای بیرای جاریکی دیکه‌که‌س له‌به‌ره‌ی نه‌و هیزه‌زله‌وه‌سه‌ری لی خوار نه‌کردمه‌وه. دوا‌ی پشویه‌کی کورت دانیشتمان کوتایی هات به‌ده‌ست گوشتینیکی ساردوسر. له‌م ته‌جربه‌مه‌وه دوو شتی به‌ره‌تیم لی روون بووه: یه‌کیان نه‌ویه‌لایه‌نی وه‌ها به‌هیز له‌باری وه‌هادا به‌لینیک نادات بو‌ه‌لخه‌تانندی کاته‌کی، چی‌بی‌لی به‌ته‌مایه‌تی‌دا راست گو‌بی‌ده‌نا کابرا ده‌ی‌توانی دوا‌ی چهنده‌رژونیک لیسته‌یه‌کی ساختم بداتی که‌جی‌په‌زامه‌ندی گومانکارینی وه‌کوو من بیت و پیشه‌کیش یه‌ک دوو لوقمه‌ی چه‌ر به‌اوینه‌سه‌رخوانه‌وه‌هه‌ر کاتیکیش تیوه‌گلایه‌وه‌وه‌ده‌ستمان له‌پنجکان برا‌نه‌و داناشه‌بخاته‌نیوان به‌ر‌داشی شه‌ره‌وه‌که‌خوی به‌چاکی ده‌زانت بو‌سوودی خوی. دووه‌میان نه‌ویه، که‌له‌به‌رنامه‌ی لایه‌نی به‌هینزی نه‌وتورا‌نی‌یه‌خوی برده‌باری به‌لینیک بکات له‌ناست بی‌ده‌سه‌لاتی وه‌کوو کورد که‌به‌عه‌ده‌ت له‌ناست ده‌وله‌تیک دا ده‌ی‌کات، ره‌نگه‌ده‌وله‌تی بی‌ده‌سه‌لاتیش له‌ته‌رازوی نه‌ودا فرقی هه‌بیت له‌گه‌ل هی مه‌یله‌و به‌ده‌سه‌لات. له‌مه‌وه‌ده‌توانم بلیم چ‌کوردیک له‌باری وه‌ک نه‌و باره‌ی منی تیدا بووم هینده‌ی رووت و گرنگی به‌خویه‌وه‌نه‌دیتوه‌وه‌توانی بی‌ته‌رانبه‌ره‌که‌ی ناچار بکات نوخته‌له‌سه‌ریت دابیت: هه‌ر رینگ که‌وتینیکی نه‌وتویی له‌گه‌ل ده‌سه‌لاتداری بیگانده‌دا بو‌ویت له‌شیوه‌ی سه‌لماندن و مل‌نابی بی‌په‌یمان و پرسینه‌وه‌بووه. نه‌م دیده‌نی‌یه‌بی‌نه‌نجام و تام ناخوشه‌ناچارم ده‌کات باز به‌او‌یزم به‌قه‌له‌مم بو‌سالی ۱۹۶۵ که‌به‌باوهری من له‌وساله‌دا شینک پروی‌دا به‌ره‌می هه‌لی نه‌و هیزه‌بوو که‌بی‌سوود و نه‌نجام بو‌وله‌گه‌ل من دا.

له‌ده‌می‌ناشتی‌دا بووین، جاریکیان له‌نزیک ده‌ریه‌ندی بازبان قافله‌ی جه‌یش لی‌درا بی‌ته‌وه‌ی هویه‌کی به‌رچاوه‌ه‌بیت. من چرومه‌سه‌فه‌ریکی لای‌رانیه. له‌دانیشتیکی دوو‌قۆلی، سه‌روکی چه‌کداران گوتی: که‌چووتسه‌وه‌به‌غدا سه‌روک کومار عبدالسلام ده‌بینیت له‌زاری منه‌وه‌پی‌بلی فلان سه‌لامی هه‌یه‌و‌ده‌لی نه‌وانه‌ی له‌قافله‌ی جه‌یشیان دا خائینی میلیله‌تی کوردن. نه‌گه‌ر به‌مزانی بایه‌سوودی ده‌بیت هه‌مووم ده‌گرتن و ده‌م ناردن بوی هه‌تا له‌باب الشرقی به‌سیداره‌یانه‌وه‌بکات. به‌لام نه‌نه‌وان به‌لکوو خویشم به‌په‌ته‌وه‌بکریم فه‌رقیک ناکات چونکه‌لایه‌نی له‌وه‌گه‌وره‌تر نه‌م‌ری به‌سه‌ره‌ویه‌که‌ده‌بی‌شه‌ر له‌گه‌ل کوردان ده‌ست بی‌بکاته‌وه‌ئنجا هه‌ر نه‌وه‌له‌بو‌من ده‌میننه‌وه‌که‌بگوتی‌ری پیشمه‌رگه‌ی کوردی به‌کوشتن دا. نه‌م هه‌رایه‌ش که‌به‌رپا‌ده‌بیته‌وه‌له‌ناکام دا خوی، واته‌عبدالسلام، تی‌ده‌چیت.

که‌گه‌رپامه‌وه‌به‌غدا ده‌بوو هه‌ر بچم بو‌قصری جمهوری چونکه‌له‌و

سەفەرەم دا وەزارەت ھەلۆە شاپووە و پیک ھاتبووە منی تیدا ما بووە مەو، دەبوو بچم سونید بخۆم لای سەرۆک کۆمار کە ئەوسا نەساخ کەوتبوو لە چەند رۆژ نیکیش دا، وەک لە بیرمە، ئالووی دەرھینا کە چوومە لای لە نوین دا بوو. دواي سونید پیم گوت راسپاردەي قسم ھەبە دەبی پئی بگەبەنم: چەندینکی لە توانام دا بوو دێ و تیزایی قسە کانم لە مەخمەل و ئاوریشمی تەعبیری نەرم و نۆل دا سەریوش کرد بئ ئەوێ هیج شتیک لە مەبەستە کە بشارمەو. چەند ترۆکە و چرکە بەک، روو لە سەقف، راما ئنجا گوتی: دمایات العالم برقبە هذا الظالم.

تۆ سەیری! وەلامی سەرۆک کۆماریک لە بەرانبەر قسەي وەھا ترسناک و ئاکام بەخش ئەو دوو وشە ساردوسەر بیت کە بە عادت خەلق بە دەوری یاریی دامەتاولە یەو دەلی. ئەو بە شەي قسە کان کە گەرانەوێ شەری دەگەباند بە تەواوی ھاتە جی. تی چوونی عبدالسلامیش ھەر گەیشتە جی ئەگەرچی دەشی کاری ریکەوت بیت.

نیوانی سەرۆکایەتی چە کدار و مەکتەبی سیاسی رۆژ لە رۆژ دژ و ارتەر دەبوو تا ئەوێ گەیشتە پلە بەک جازەک لە جارانی یە کتر دیتیم لە گەل سەرۆکایەتی چە کدار رووی لی نام کە بە پال پستی ئەو قبول بەکم بیمە سکرتیری حیزب: بە کورتی حق و حسییە کە دەگێرمەو، پیم گوت نە من دەبمە داود صائغ (کە وا عبدالکەریم لە جیگەي حیزبی شیوعی مینژ وویی عیراقي چاند) نە داود صائغ بە کەلکی تۆ دیت. . . یە کیک لە ئەندامانی حیزب یاریدە بە بۆ سکرتیری ئەتی نەک لە لاو شە تەل بەینی و تی چینی بەکی. حیزب ئەو حیزبە یە لە سەر رگی خوی ھەلستایت. . . زور قسەي دیکەش ھەن پنیوست بە گوتنەو ەیان نی یە. وەک بۆم دەرکوت و لە زور کە سیشم دەبیستەو. گەلیک کەس بە قسە لە گەل مەکتەبی سیاسی بوون و دنەیان دەدا بۆ ھەلستی کردن لە سەرۆکایەتی چە کدار ھەتا رادەي بەگژدا چوونەو. بەلام لە کردەو دەدا ھەلۆە ستیان جورینکی دیکە بوو.

لە سەر و بەری ئەم تیک چوونەي نیوان دوو لایەنی بە ھیزی بزوتنەو دەدا دوو خال ھەبە پنیوست دەکات بیان نووسم. خالی یە کەم ئەو یە کە من لە وتوینژ دەر سارەي چەند و چوینی کە سان و شان، لە گەل سەرۆکایەتی چە کداران پرسیکم کرد لەو دەدا نایا ئەندامە چالاکە کەي کە بە یە کەو من و ئەو بە یاننامەي دەي شویاتمان دایی ئیمزای بکات، نایا تاجەند بەدوا خوایشتی سەرۆکایەتی دا دیت؟ گوتی، ئەگەر داوا بکەم ھەتا بەغدا بە تەقلە دەروات [ئەمە دەقی قسە کە یە تی] من بە دەنگ نەھاتم.

خالی دوو م ئەو یە کە من لە سالی (وابزانم - سەرە تاکانی) ۱۹۸۷ بیستم ئەو ئەندامە لە لایەن سەرۆکایەتی چە کدارەو لئی داوا کرابوو لە ھەلبژاردنی ئەندامانی مەکتەبی سیاسی [یان زاراو یە کەي دیکە یە من نایزانم] خویسالاوتە بکات بۆ سکرتیری ئەتی. . . ئەویش بە برادە رانی

راگەیانندبوو کە ئەو تە کلیفەي لی کراو و بە چاک دەزانی قبول بکرت و بۆ ماو یە ک ھەتا گری و گال دەر و نیتەو سکرتیری حیزب کتارە گیر بیت، دواي بە یینیک دەشی بیستەو کایە. بەلام لئی نە سەلمیند رابوو. ھەر چەند لە بەر ھاتو چۆی بەردوام بۆ بەغدا ھەموو وردو درشتی کە یین و بەینی کوردەواریم نە دەزانی بەلام لەو ئەگادار بوم کە وا رۆژ لە دوا رۆژ نیوانی مەکتەبی سیاسی و سەرۆکی چە کداران ناخوشتەر دەبی، خویشم شایەدی ئەو بوم کە ھەندیک لە ئەندامی خوین گەرم پینکۆلی شەر دە کەن.

رۆژیک لە رۆزانی ئەو قوناغە، لە ژوورە کەي سەردەمی قوتابە تیم، لە ئوینلی فلۆریدا بوم، کوردینکی ناوداری بەغدا لە پەر بە حەماسە تیکەو ھاتە ژوور بی سەلام و کەلام ھیرشینکی ھینا بۆم گۆیا من بەدوا مەنصەب دا دەگەریم. وەي کە لە دلم گران ھات. قسە یە کە یە کجار قورسم بە زاردا ھات بۆ ھەر کە سینکی چاری پری بیستە مەنصەب. . . یە کسەر بەغدام بە جی ھیشت و گەرامەو بۆ لای سەرۆکایەتی چە کدار کە ئەوسا لە چوار قورنەي بیتوین بوو. حیکایە تە کەم گێرایەو بۆی و گوتم خوت و دەز نوینژ تازە ناچمەو بەغدا. گوتی چاکە ئەتۆ کە سەغلەت بووی دیتە لای من دەردی دلت ھەل دەریژیت ئەدی ئەمن بچمە لای کئی پیم دەلین کوردستانی بە سینو پرتە قال فرۆشت. . . گوتم تۆ چارت نی یە دەبی تە حەمول بەکەیت بەلام من ئەو ناچارە نیم، لە مالی خۆم دادەنیشم بە محاماتەو خەریک دەبم. . . دواي ئەمە نامە نووسران بۆ کوردی بەغدا کە فلانە کەس لە خۆو ھاتو چۆی بەغدا ناکات و دەبی یاریدە بەدیت. . .

کە گەرامەو بەغدا رۆژیک کریم قرنی ھاتە لام گوتی بەم زوانە سەرک وەزیران بەدوات دا دەنیریت بۆ وەزارەت. . . کریم قرنی دوستی فەریق طاھەریحی بوو، بی پرس دەچو لای. . . من ئەو قسە یە م بە جی ھیشت بۆ بریاری رۆزانی داھاتوو چونکە ھیج ھەنگاویکی منی نە دەگۆری: دەبوو ئەو ی لیم داوا کرابوو لە لایەن کوردەو تاپیم بکرتی بە ئەنجامی بگەبەنم، خۆبە تەلە فونیش ئەم دەپرسی لە سەرک وەزیران ئەری خەبەرە کە چەندی راستەو چەندی. . . ؟

دوو رۆژی بی چوو طاھەریحی داواي کردم. . . بیشتر وەھا دەبوو داواي دە کردم بی ئەو ی تە کلیفی وەزیفە لە بەین دا بیت. کە چووم گوتی تەعدیلی وەزارەت دەبیت وەھامان پەسەند کردو بە وەزیر دەو لە بۆ شوون الشمال) لە گەلمان دا بیت سپاسم کرد لە سەر متمانە بی کردنم بەلام گوتم ھەتا کوردە کان نەبیم ناتوانم وەلام بەدەمەو. . . وستی بەلمینم کە بە یانی دانانی وەزارەت دەر چیت ئنجا بروم بۆ سەرەو، ئەم سەلماند. . . گوتی ئیستا بە تیارە برۆ بۆ کەرکوک لەویشەو بە کویتەر بۆرانی بە لکوو بەزووی دەتوانیت وەلام بەدیتەو. . . گوتم پار ئەم رۆژانە بوو بەدەستی کە لە پچە دارەو لە تیارەي حکومەت دا بوم بەرەو بەغدا دەھیرامەو، چ

مجیزم له تیاره ی حکومت نی یه . . خولاسه ئه و سه لماندی و به یانی دامه زرانی وه زیان هه لگیرا هه تا دیمه وه له سه فیری خیری .

که گه رامه وه ئوتیل مرحوم که مالی حاجی مه جید گوتی ره ننگت گوزاره خو نه ساغ نیت؟ گوتم ته کلیفیک کراووم هه تا بلنی سه غله تم . . ئیتر وه زعه کم تی گه یاند . به ره کوئی رویشتم .

له کویه وه چوومه رانیه ، نیوه روزه م به رادان دا لای خاله خدرم تا نه گهر دیدنه ی پیوستم جی به جی کرد بگه ریمه وه لای ئه و . چوومه سه ره که پکان لای سه روکی چه کدار و حیکایه تی روولی نانه که ی فریق ظاهر م بو باس کرد : زوری پی خوش بو . . نیوه روزه م هینایه وه لای خالم . بیستم ئه ندامه زله کانی مه کته بی سیاسی له خدران میوانی کاکه زیادن . پیش عه سه ر چوومه خدران نه حمه دی حمه ده میناغاش له وی بو . . گوتیان سه بی نی وه لامت ده ده یه وه . شهواتمه وه کوئی . سه بی نی نیوه رو کال بو بو و ئه ندامیکی مه کته بی سیاسی هات گوتی : ئیمه به ره هه لستیمان نی یه ، بریار بو خوت به جی ده هیلین به لام به رپرسی هیچ شتیکش نابین که له م هه نگاهه سه ره ل بدات .

ئه و شه وهش له کویه مامه وه . سه بی نی به کاوه خو سه رفه رم کرد ، لای مه غریب گه یشته به غدا . بریاری موافقه ی سه ره وه م پی گوت وه ی خویشم ئیتر به شه و له رادیو ته شکلی وه زاره تی نوئی بلاو کرایه وه . باسیان ده کرد . له وسی روزه دا هه ندیک که ناویان له لیسته ی وه زاره ت دا بو بو و به ی دیکه گوزان . .

خوینهر حقیقه تی بیرسیت بزجی سه لماندم بیمه وه زیر مادمه هینده ی پی سه غله ت بووم؟

ئه وه ی ده ستی منی ده به سه وه مه نتیقی خو م بوو! من که به گهرمی بو ناشتی خهریک بیم ده بی به ته ماش بم کوردیکی سه ره به چه کداره کان بییت به وه زیر . نه ججا که خو م پی رازی نه بم ده بی داوا له هه موو که سه بکه م رازی نه بییت ، به ی پی یه ده بی به ده ستی خو م دیواریک بریمیم که خو م شاگردیم له هه لسانی کرده . سه غله تیشم له وه وه بوو که دم زانی گوزهران و چه وانسه وه له گه ل جو ری بیر کردنه وه ی حکومت و ده سه لاتداری سپا بویه کیککی وه کوو من ئاسان نی یه جگه له وه که لایه نی به هیز هه به برکه دار ده خاته چه رخی عه ره بانه ی ناشتی به وه . به شی هه ره زوری که سانیکی له بزوتنه وه دا قسه رویشتوو بوون هه زیان نه ده کرد له لاوه وه زیر به ناوی ئه وانسه وه قوت بیته وه ، کوردی به غداش تیان دا هه بوو ، زور نه ک که م ، هه زیان به غهیری من ده کرد . . وه کوو کتیب گره وهش دوارو زیککی نزیکم ده خوینده وه ، که له وه زاره ت ده رده جم ، ئابوو ریم وه ها شل بوته وه گوزهرانم زه حمه ت بییت .

ئه م ته کلیفه له حسیابی خو م دا دووم میحنه تی سیاسی بووله ژیانم دا : میحنه تی یه کم به دوای هه لوه شانده وه ی هه لزاردنه که ی

۱۹۵۴ که تییدا بووم به ئه ندامی نائیبه کانی به ره ی نیشتمانی یه کگرتوو ، ئه وه بوو که حیزب ته کلیفی لی کردم خو م پالاوته بکه م و کردم : ده تگوت بو مه رگه رام ده کیشن . .

خه لکیکی بی ئه ژمار زوو یان لی نام بو رابه راندنی ئیش و کاریان منیش هه م له به ردلی خه لقه که وه هم له به ره ئه وه ی ده مزانی غهیری ئه و جو ره کارانه چ کاری گرنگی گشتی به دیاره وه نی یه که هه موو کورد پی سوومه مند بییت چند توایم یاریده ی خه لقم دا : روزه هه بوو به دریا پی بووم له ژوره که ی تایه ت به خو م له و بینایه ی پی ده گوترا (مجلس وطنی) به نامه ی سفارش وه ته له فسون ، بی وچان خهریکی نکاو خوایشت و ته نفیدی به ندی گیرانه وه ی موه زه فی فصل کراوله به نده کانی به یانی ده ی شو بات بووم تا ئه وه ی ده ستم شل ده بوو به ته له فسونه وه چ جایی زارو زمانم . بی پرس و ده رگه لیدان ئه و خه لکه ده هاته ژوره که م ، تیانداهه بوو که یفی به دارو دیواری (مجلس وطنی) ده هات وه یا هه زی ده کرد به گه ل قه له بالغی بکه وی بو یستن و دیتن و کات به سه ربردن . . روزه یکیان دارتاشیک دوو جاران هاته ژوره که م ، جاری سی یه م سه فیری هیندم لای بوو دارتاش ده رگای کرده وه ، بی پرس ، خهریک بوو بو م بی به دیپلوماسی له مه جلیسی سه فیر ، دوو ده ستم له سه ر رانم بوو ، رجا کارانه نه ختیکم به ره و ژوور هه لبرین و چاوکی به خوایشتیم بو لار کرده وه ، خواخیری بنووسی کشایه وه .

ئوتیله که م سه بیان و عه صران به ره وه ی به خه به ریم ده بوو به دیوه خانه . هه مان ژووری که تییدا قوتابی بووم و دواتره به محامه تی و نائیبه تی به سه رم ده برد که بووشم به مامه وه زیر نه م گوزی . مسته ر لیکلاندیکی ئه مه ریکایی له داوه تی سه فاره تیکم دیتی گوتی : لیره به ولاوه ، بی گومان ، له ئوتیل به غدا سه رت لی ده ده م . گوتم ژوره که ی جازانم میوانداریت ده کات . .

سه بیبه یه که له و سه بیانه ی خوا بو منی به قه له بالغی سازاند بوو ژووری ئوتیل پر بووله خه لق . به پیجامه وه له سه ر چارپایه که م بزبان دانیشتیوم قسه ی شه ش و بیثمان ده کردو ، یه کیککی پژه ری دیتی چیشته نگاو رابوورد گوتی . ئه دی که نگکی ده چیه وه زاره ت؟ گوتم که نگکی ریم بوو جلك بگورم ، ئنجا به جیان هیشتم . . به راستی له خو رایی و له به ره شرم هاتنه وه عه زاب و سه غله تی یه کی زورم ده چیشته له ده ست میوانی بی لزوم و بی کوتایی .

له نمونه ی ئه رکی ئیسک قورس ئه مه ده گپرمه وه : له به ر شتیککی که م بایه خ دلیم له وه زیری ته ربیه ئیسا ، سویندم خوارد مه رجه بای لی نه که م . هه ستی کردو ده شه یه ست دلیم ناشت بکاته وه به لام من خو م لی بی ئاگا ده کرد . دوو ناسیاو ، یه کیککی سلیمانی و یه کیککی کوئی [وا بزائم مفتشی ته ربیه یان موده ررسی سانه وی بوون] هاتنه لام ،

تەگەرەك كەتسە ئىشيانەنە بە ۋەزىر چار دەكرا . گوتىم من لەگەل ئەم ۋەزىرە بەينىم نەماۋە . برادەرەكەى سىلمانەتى گوتى ئەى ئەم ئىشەى ئىمە چون چار دەكسى؟ گوتىم بۇ من قسە كردن لەگەل ئەۋ ۋەزىرە دەبىتە پى لە كەرمەت نان . برادەرەكەم گوتى : يەكك مەسئولەتەى بەئەستۋو گرت نەى پى لە كەرمەت بىت . قسەكەى زۆر نەبەجى بوو . ئازار بىشى دام ەلام ئەۋەندەم سەغلەتەى بەدەۋرەۋە بوو قورسالى ئەۋ قسەبەشم كرده سەربارو گوتىم : راست دەفەر مووت ، تەلەفونم ھەلگرت لەگەل ۋەزىرى

تەرىسە دوام ، وابىزانم پى ۋەخىران ئىشەكەى چار كرىد . ناسىاۋەكەم حۋالى خوش بىت نەئاست بەرژەۋەندى خۋى دا تەكلىفى ۋەھا ناقولای ى كرىد ، يەككىكى دىكە قسەكەى ئەۋى پى گوتىامايە شەرى لەگەل دە كرىد .

بەلین لە حكومەتەۋە ئەۋە بوو ئەنجومەتەى كاركىرى لە دە كورد بىك بىت بۇ ھەلسوۋراندنى كاروبارى ئاۋەدان كرىد ئەۋ ۋە پىرژەى جوراجور لە كوردستان بەلام ھەم لەبەر دەردە ئەزەلى يەكەى بەلینى پى ئىكەمى عادت پىۋەگرتوومان ھەم لەبەر نەپشكورتى غونچە چاۋەروان كراۋەكانى دۋاى بەيانى دەى شوبات كە دەبوو دوستايەتى ۋىك ئەمىن بوون ھەمووولات بەئىتەۋە ھەم لەبەر ۋەدەۋرەۋە شەى حساباتى بن پەردە ئەۋ ئەنجومەتەى پىك نەھات . راستى يەكەى ئەگەر دەستەم نەبەستراپايە بو پىۋەندى يەى لەگەل كوردەۋارىم ھەبوو خاموش نەدەبووم : ئەگەر ئىتقالەشم نەدابايە ھاموشۋى ۋەزارەتم دەبرى .

دوژمنايەتى ناوخۋى گەيشتە رادەبەك مەكتەبى سىاسى ۋەلايەكەى دىكە چەكيان لىكتر ھەلگرت ۋەبۇبە ھەرا . . ئاكەمى ئەۋە بوو كە كۆمەلەى مەكتەبى سىاسى بە كۆمەلىك ئە نەندامانى حىزبەۋە عىراقىان جى ھىشت . ئەۋ ئەندامە چالاكەى كە دەبوو بەپى قسەى سەروكى چەكداران بە تەقلە بۇبەغدا پروات ، ئەۋىش لەگەل مەكتەبى سىاسى بۇى دەرچوو . لە مۇناسەبەدا بە سەروكى چەكدارانم گوت : لەبىرتە چىت گوت ۋەچون دەرچوو؟ من دەم زانى ئەۋ ئەندامە كورى مەكتەبى سىاسى يەۋ لە دەمى خۇسەغ كرىدەۋەدا ھەر بەلاى ئەۋى دا دەشكىتەۋە بەلام بە چاكەم نەزانى ھىچى تىدا بلىم . گوتى : فىلى لى كرىد ۋەھلى خەلەتاندەم . .

بەلام نە فىل بوو نەھىچ . تەنەت كە حال گەيشتە چەك لىكدى ھەلگرت ئەۋ ئەندامە چونكە خۋى لای رىك كەۋتەكەى دەى شوبات بوو بە حالەتەى نەفسى ۋەھاسەخت دا تى پەرى گەباندى يە سنوورى شىۋان . من لەۋرژاۋەندا نەم دەدەت بەلام بزووتن ۋەگەرانى پى لزوم ۋ تىكەل پىكەلى بىرەۋەبەۋى دا ھەر ئەۋراگەباندەى پىۋەبوو . كەپى لە جەرگى خۋى دەئىت بەۋى شىل كرىدەى بەيانى شوبات بۇخودانە پال ھىلانەۋ كۆنە ئاشى مەكتەبى سىاسى . ئەمە دەلیم قەتیش لەم بارەۋە

لەگەلى نەدوۋووم ، بەلام چى گوتىم بەراستى دەزانم خۇمرۇف دارۋەرد نى يە پەروشى كرىدەۋە قسەى دۋىنى ۋەپىرنى نەبى .

من لە رۇزى ۱۷ حىزىرانەۋە بە ۋەزىر حىساب بووم ، لە نىۋەندى تەمسوز سەفەرىكى كۆسەم كرىد . شەۋى يەكەم بوو ، كە سەبىنى ھەلستام دىتەم مائەكەم پىرە لە كچى قوتابخانەكان ، لەۋانەى گىرتىكىان ھاتوبەرى

رۇزانەدا كە ھەرا بەردەۋام بوو ھاتىبون داوام لى بىكەن بۇيان چارەسەر بىكەم . ھەرچەند نازانم ۋەيا لەبىرم نەماۋە خۋايشتىان چى بوو بەتەۋاۋى بەلام ئەۋسا دەرحال قسەم لەگەل طاھرىحى كرىد گوتىم : كچان ، ئابلوقەيان داۋوم فرىام نەكەۋىت ئىشم خراپە . پى سى ۋەدوۋىرىارى پىۋىستى بۇدەرچواندن .

سەرىكى رانىم دا : بەپەلە خەبەرم درانى كە خىراخىرا بگەمە بەغدا . تومەز بىر بار درابوۋەفدىكى پىرۇزىبىلى لە سەرەك ۋەزىران ۋەچەند ۋەزىرىك بچن بۇقاھىرە بەشدارى بىكەن لە ئاھەنگى بىرەۋەرى سالانەى ۲۳ تەمسوز . كە گەيشتە بەغداۋ تىگەيشتەم ، دىتەم پەساپۇرتەم نى يە سەبىنىش سەفەر لەپىشە . لای طاھرىحى بووم . پاسپۇرتيان بۇم سازداۋ ھەر ئەۋرۇزە پىيان دامەۋە . بەر لە بەرى كەۋتەمان بۇ فرۆكەخانە لە حزوور عبدالسلام ، سەروكى كۇمار ، گوتىم دەستەم بۇچ جىگە رانەگەيشتەۋە چ پارەش شك نابەم . عبدالسلام گوتى من بۇت دەنبرم . . لە قسەرەۋە دوۋەدە دىنارى بۇ ناردم كە ھەر ئەۋەندەشم داۋاكرىدبوو ، لەرپى فرۆكەخانە پىم گەيشت . دۋاى گەرانەۋەمان لە قاھىرەۋە ، بۇم ناردەۋە ، مالى ئاۋابى ۋەرى گرتەۋە .

لە ئالقسەبەكى سەرەتاكەنى ئەم گەشتەم دا گوتىۋوم كەۋا لە سالى ۱۹۳۵ كاتىك بەسەفەر چوۋمە بەغداۋ دەمى سەبىتە لەبەر سوۋرەنەۋەى شەمەندەفەر بۇئىستگەى باب الشرقى رۇز لە دەستەراستەۋە ھەلات ، ھەمسوۋ خواروژ ۋەروو چەپ ۋەراستەم لى شىۋا چونكە دەبوو بەپى جوغرافىيە لە چەپمەۋە ھەلى ئەم جارەش كە چوۋىنە قاھىرە دىسانەۋە تەبىيارەى ھەرام سوۋرىكى خوارد كە من ھەستەم پى نەكرد ، لە جىاتى لەلاى رۇزەھەلاتەۋە بۇ فرۆكەخانە دابىسەزىن لە رۇزئساۋە بۇى شۇرېۋىنەۋە . دەرىسەى سى ناۋەراست بۇخۋى چوۋ شۋىنى ئەفەرىقاي باشوور ، سوۋدانىش - لە مىشكەم دا - ئۇى داۋە بۇلاى ئاوروۋا . چىاي مقطم كەۋتە رۇزاۋامان ۋە ھەرەمەكانىش چوۋنە لای رۇزەھلات . مالى سەرنج گرتن بشىۋى ! . ئەۋ خەلقە كەسىان خۋى دانەناۋو بە (شرطى مرورى رۇز ۋەئاسمان . تەنەت كە لە جنوبى (عقبە) ۋە بەسەر دامەنى يەك لەۋ دوۋ گوتى يەى دەرىسەى سوۋردا تىبەرىن بەرزايىشمان حەقدە ھەزار پى بوو سەرنجم دايسە لای باكۋور . دەرىسەى سى ناۋەراست لە دوۋرى ھەرە دوۋرەۋە ۋە كسوخەتەىكى راست لە رۇزەھەلاتەۋە بۇرۇزاۋا بەسەر

هه ورانه وه تی کشی بوو نه گهر نم زانی با ده ریا له وی هه یه بوم لیک نه ده دریا وه نه وخته چی به چونکه زورمان لی دوور بوو به سهری دا رانه ده شکاین هه تا هیچ پانایی به کی لی به دی بکه ین جگه له وخته ته راسته . هه وره کان نریک بوون لیمانه وه نیمه ش له وان بلند تر بوون بویه خه تی ده ریا به سهر نه وانه وه پاکشابوو . نه هلی ناو فرۆکه له وخته یالاته بی نه جمه ره هابوون .

ته یاره که مان په روانه دار بوو له چه شنی (فایکاونت) ی چوار په روانه یی . خیرایی فرینی نیوان ۴۰۰ - ۵۰۰ کیلومتره سهری سعاتی بوو ، بهر زایشی له چاو (نفاثه) کم بوو بویه له ۱۷ هزار پی به ره ژورتر نه چووین .

عصر بوو سه رۆک جه مال هاته به خیر هیانی فه ریق طاهره وه فده که . ریکه وت وها بوو که سهری وینه گرتن به ستره له گهل سه رۆک ، به تالایی نه بوو له و ماوه یی کامیرا ده یینت منی تیدا پاره ستم ، پاله په ستوی جیگه داگرتیشم نه کرد ، دواتریش نم ویست به ته نه ا وینه له گهل سه رۆک جه مال دا بگرم ئنجا نه گهر یه کیک وینه ی نه ورۆزه بیینت منی تیدا نادوزیته وه بهوش دا تووشی هه له دیت که ناسه لمینی مسعود محمد له وه فده دا بووه . .

شونیی لی دابه زینمان (قصر الطاهره) بوو . نم قه صره به شه بنه رته که ی به میرات مابوو به بوم لیک فاروق ، قیلایه کی به ته نیشته وه ی بوو خرابوو به سهری : من وچهند که سینک له و قیلایه ده نووستین . به ریکه وت ژورری نووستنی فاروق بهر من که وت . چ له و به شه و چ له به شه که ی دیکه بیت هه رچی که ره سته هه بوو به ده فی خوی وشه قلی خوی له زه مانی فاروقه وه مابوو : له ناغله ب که لویه لی (ملک مصر فاروق الاول) وه کو تو پر به نه قش کرابوو . خزمه تچی به کان هی زه مانی نه بوون . پیش خزمه تیان له و قیلایه که به زمانی قاهره م دواند پتر له عاده تی خوی بوم کرایه وه ، حیکه سایه تی سهره می فاروقی بۆده گیرامه وه . گوئی ژورره که ی توی تیدایت ته نه یه ک شتی گۆراوه نه ویش ناوینه یه کی گوره به پانایی چارپایه چوار نه فه ریه که ی به رانیه ریه وه بوو گۆرا به و کانتوره . گوئی . (الارضه دی کان ینام فیها فاروق) . به ده ست خوم نه بوو ، وه کوو قافیه ی که قاضی (قم) ی پی عه زل بوو منیش نه وهنده شاره زایی به م له له هجه ی قاهره به کار هینا و پرسیم : (لوحده والامع سنات؟) گوئی : (بقی زی ماهو عاوز!) .

هه رچه ند حه ز له قسه یه ناکه م که خه ریکم بی که م به لام له به رپه ندیکی فه راموش کراوی که تیدا هه یه ده لیم : چارپایه که ی که گوتم چوارنه فه ری بوو تو بلی شه ش نه فه ری بوو . حیکه م له و ناوینه یه ی به قه ده ر چارپایه پان نه وه بووه که (صاحب الجلاله) ویستوو یه تی له ده می عیشقبازی دا سهری نه و فیلمه بکات له ناوینه دا که

خوی قاره مانیه تی ! ناشی ناوینه ته سکتربی له چارپایه نه کا خواهه خواسته دیمه نی هیچ هه لسوکه ویتیکی له یل و مه جنوون فیلم به ده ر بیت . خه لقی دوا ی سهره می خوی ش هه ر له به ر به بیردا هاتنی نه و حیکه یه تانه هاتوون ناوینه یان گۆریه وه به کانتور . من که م وزور له م لایه نه وه پرسم له و پیش خزمه ته نه کرد نه ویش هیچی نه گووت به لام لزوم نه بوو به پرسم : ناخویر بو نالیکه . . . !

له ئوسولیان دا هه بوو شو که میوان ده چۆوه ژورره که یه که ته به ق له میوه شه که راتیان دانابوو . من به مه به ست تابلئی به ده گهن دستم ده گه باندی .

ژورره که حه مامیکی له ناوه وه هه بوو ، حه وزی مه له ی تیدا بوو به ناوی ساردو گهرم له یه که ده قیقه دا پرده بوو . لای سهروی ژورری حه مام به پانایی ژورره که سه کو یه کی یان به قه ده ر دریزایی بالایی پیاو کرابوو : دۆشه گه که ی دیواری سی لایه که ی به به شته مال دا پوشرابوو که نه گهر مرو ویستی ، بتوانی به گه وزیک له م سهر بوو نه و سهری سه کو که خوی وشک بکاته وه . ده رگایه کی به سهر کوریدوری ناوژ ووره کان ده کرایه وه ، په یکه ری ئافره تیکی رۆمانی له دیوی ده ره وه ی ژورره که به لای ده سته راست دا دوو ده سته هه لی نابوو تا کوو په شته مال وه یا رۆبی حه مامت لی وه ر بگری . . له بیرم چوو بلیم : نه و کانتوره ی جینی ناوینه که ی گرتیوه دیکوریکی وه های پیوه بوو ده تگوت به ته سل له گهل نه قشی ژورره که سازدراوه .

قه صری طاهره به جه سته مام ناوه نچی بوو له چار (قصر القبه و زعفران و رأس التین . . و) هی دیکه شه به لام زور شیک و جوان بوو . ئینجیکی تیدا نه بوو بی شونین په نجه ی هونه ر . ژورریک له ژورره کانی تیدا دانیشتی بریتی بوو له سه قافه تی فارسی به قالی و ته خت و پرسم و روباعی یات و هه موو شتیکی یه وه : ته نه یه که میزی زور قه شه نگی نه بی که پروه که ی نه قشی ناپولیسون دوازه جه نه رالی جه یشه که ی لی چه سپ بوو یاخود لئی کوترابوو وه ک (وشم) .

ژورری دیکه ی له سه قافه تیکی دیکه . . تابلوی هونه ری زیده به نرخ له هه موو ژورره کانی هه بوون ، له دیواری نم به رو نه و به ری نارداوه دوو ریگیکی یه که ی که له قاتی یه که م دوووم تیکیان ده کرده وه وینه کیشرا بوون به پانایی و بهر زایی دیواری نه ومه کان نه مام چ وینه !! جیهازی کۆندیشیان له هه ندی سالیون و ژورری دانابوو به لام هینه ده به وه ستایی که بوو بوونه به شیک نه دیکوری شونینه که یان .

نیوازه ی رۆزی ۲۳ بۆلیه حه شاماتیکی له ژماره به ده ر له مهیدانی (تحریر) کۆبوو بوونه وه . ره ئیس جه مال سه رۆک وه یا سه ره ک وه زیرانی سی وچسوار ده و له تی نه فه ریقایی و عه ره بی بانگ هیشتن کردبوو . برا

ره‌شه‌کان به قه‌له‌بانگی هاتیبون قیچکه ته‌نگیش بوون . . ریزی نیمه‌نو
 ناهه‌نگه‌ی مه‌بدانی ته‌حریردا که‌وتبوه دوا‌ی ریزی هه‌ره‌پیشه‌وه که‌هی
 سه‌رۆک ده‌وله‌ت و سه‌ره‌ک و وزیران بوو . به ریکه‌وت کورسی من که‌وتبوه
 دوا‌ی نو کورسی یه‌وه که بو مصطفی ئیسماعیلی قورئان خوین ته‌رخان و
 میکروفونی به‌ته‌نیشه‌وه بوو . بریه‌کی ره‌ش نو میوانانه هات نه‌سه‌ر
 نو و کورسی به‌دانیشت که به‌تال بوو . جازی قورئان خوین نه‌هاتیبوو .
 چه‌ندیکی به‌رپرسی ته‌شریفات به‌و یه‌ری نه‌ده‌به‌وه به‌و کابرایه‌ی گوت که‌وا
 هه‌ر که‌سه کورسی خوی به‌ناوی خوی بو داندراوه گویی بی نه‌زووت و
 ره‌گی له کورسیه‌که دانگوتا . من نه‌دوایه‌وه پیم گوت که منیش وه‌ک نو
 میوانم به‌لام به‌پیوستم زانی پی بلیم که‌نه‌گه‌ر له‌سه‌ر کورسی به‌که
 بمینیشه‌وه ده‌بی له سه‌ره‌تای ناهه‌نگ دا قورئان بخوینی . چاونیکی بری به
 میکروفونه‌که‌وه یه‌سه‌ر بوی هه‌لتاوه‌نه‌گه‌ل ته‌شریفات دا رزیشت ، دواتر
 له شه‌ویکی میوانداری سه‌رۆک جه‌مال له ئه‌سکه‌نده‌ری به‌که لیمانی کرد
 گوتی : من زور به‌و برا نه‌فه‌ریقایی یانه‌وه خه‌ریک ده‌بم و ده‌جه‌م لایان و
 بانگ هیشتیان ده‌که‌م ده‌موی تیان بگه‌ه‌نم که عه‌ره‌ب و ئیسلام هه‌ر
 نه‌وه‌ن که به‌دریژی میژ وو قه‌له‌ره‌شیان راو کرده‌وه و فرۆشتویان و یا
 سوخه‌ریان پی کرده‌وون . له‌مه‌وه زانیم که کابرای قورئان گرتووو
 هی دیکه‌ش که باسیانم ده‌بیست وه‌ها نه‌سه‌لمین خوده‌نوینن تومز هه‌موو
 نیگایه‌کی چاوانیش به‌توانج داده‌نین .

نه‌وشه‌وه گه‌ئیک له سه‌رۆکه‌کانی وه‌ک بن بیللا و جومو کینیاتا و
 هیلاسیلاسی خوتبه‌یان خوینده‌وه ، فه‌ریق ظاهریش به‌ئیشای خوی
 شتیکی ریک و بیکی نووسی بوو خویندییه‌وه . به‌پی گیانی نوکته‌بازی
 میسریه‌کان که نه‌ختیکی لی شاه‌زام و ناواناوه به‌کاریشی ده‌هینم له‌وشه
 وه‌دا که جومو کینیاتا ده‌ستی کرد به‌وتوویژ له سه‌ره‌تاوه گوتی : من هینده
 ساله له به‌ندیخانه‌ی ئیستعمار به‌سه‌رم برد . بوو به‌چه‌پله کوتان من به‌و
 دوو میسری به‌ی ده‌ستی چه‌پ و راستم گوتن : خوشی له‌خوی وانستا
 سه‌رۆکه ده‌نا له‌وانه بوو بکه‌وته ده‌ست هه‌ندیک له ئیسان خوره‌کان ،
 ده‌بوو به‌مه‌ره‌گه . .

دوا‌ی هه‌موان سه‌رۆک جه‌مال ده‌وری سه‌عاتیک قسه‌ی کرد به‌لام
 جه‌ماهیری میسری ده‌هینایه هه‌ژان . . له کوتایی دا گوتی . هاوولاتیه‌کانم
 بمه‌خشن چی دیکه ریم نی یه میوانه‌کانم به‌دیار قسه‌ی خومه‌وه رابگرم با
 قه‌رز بی . . بوو به‌پیکه‌نینیکی گشتی له جه‌ماهیره‌وه و چه‌پله‌ریزانیکی
 له‌جه‌به‌ده‌ری به‌دواداهاات . سه‌رۆک جه‌مالیش هه‌ر به‌نوکتی مه‌به‌ست
 بوو .

شه‌وی دواتر ناهه‌نگیکی (عشا) و گورانی له یانه‌ی هیزی چه‌کداران
 سازدرا میوان و نامیوان میرگه‌پان و به‌رینه‌که‌ی یانه‌ی پر کرده‌وو . له
 سه‌ره‌تاوه که‌لسووم نه‌شیدی (علی باب مص) ی گوت . که هه‌لتاین بو

نان خواردن ره‌ئیس جه‌مال میوانه‌کانی پیش خوی یه‌خت ، به‌راستی
 ده‌تگوت شه‌رانه له دوا میگه‌نه ده‌روات . که‌لسووم و عه‌بدوله‌هه‌ب
 بانگ هیشتن کران که‌لسووم له‌ده‌ستی راستی سه‌رۆک جه‌مال و
 عه‌بدوله‌هه‌ب نه‌ده‌ستی چه‌پی هیلاسیلاسی دانیشن . .

پاش نان و پسات میوانه نه‌فه‌ریقاییه‌کان رزیشتن ، که‌لسووم
 ته‌مجاره‌یان گورانی (انت عمري) گوت که به‌ر له حه‌فت مانگیك من له
 قه‌لاذره بووم یه‌که‌م جار له‌سه‌ری سال دا لیم بیست . عبدالحمیم نوره‌ی
 هات : له‌پیشه‌وه به‌شان و بالی ره‌ئیس دا هه‌لگوت ئنجا گوتی : نازانم له
 حه‌فله‌یه‌کی (ست الکل) ئییدا بخوینی ئایا خویندی خوم ده‌بیته (مطب
 و لا تشریف) ؟ خه‌لقه‌که‌ی نه‌وشه‌وه که زور به‌یان میسری بوون نیکرا
 گوتیان : (مطب . مطب) واته : ته‌پکه‌یه ته‌پکه . فرید لاضرشیش
 نه‌شیدیکی (انتباه) ی گوت به کورسیکی 5 - 6 که‌سی یه‌وه تیاندا سعاد
 محمد ، نجاه الصغیره ، فایده‌ کامل و هی دیکه‌ش هه‌بوون . .
 نه‌ته‌نیشتی راسته‌وه وه‌زیری تعلیمی عالی عبدالعزیز انسید دانیشنوو .
 مرۆبه‌کی به‌سالدا چووی باخه‌به‌ری نه‌دیپی قسه‌زان و عالم بوو .
 وتوویژی خوشمان له به‌ین دا بوو پیوست نایم لیره‌دا دوویاتی بکه‌مه‌وه
 وایزانم له‌مونساه‌به‌دا له به‌رگیکی کتیی حاجی قادری کویی بیسی
 هه‌ندیکی نو و وتوویژم نووسیوو . .

له‌هه‌ندی گه‌شت و گه‌رانی ناوقاهیره که له‌لایه‌ن حکومه‌تی میسره‌وه
 ریک خرابوو خوم ده‌دزیه‌وه چونکه حه‌زم لی نه‌ده‌کرد . چووین بویدی
 فایریقیه‌ی خورده سیلاح ، هه‌ناسه‌م پی سواره‌بوو : خه‌لق به‌زه‌بری
 رازی نی یه خه‌ریکی نه‌وه‌وی یه ، خورده سیلاح چی یه من له عیراقه‌وه
 بوی بیم ! بو خوم ناواناوه ده‌چوممه شونیی نه‌وتو بیشتراوایانم بیستوو وه‌ک
 (الجامع الازهر) که جگه له حه‌ره‌می مزگه‌وته که سه‌رم له (رواق
 الاکراد) یش دا . چوممه خان الخلیلی و کافیتیریای گروپی و سه‌ر مقطم
 که‌وتم . . به‌زوری دوستیکی کویی که له‌وی دکتریای له نه‌زه‌ره‌ته‌واو
 ده‌کرد له‌گه‌لم دا ده‌بوو . که بو مقطم چووین نه‌ویش و حاجی رسولیش که
 نه‌وسا قایمقام بوو هاویریم بوون . له سه‌رکه‌وتن دا بووین دیتم لیخوری
 تاکسی گویی قولاغ بووه له بیستی زمانیک که پیشتر نه‌ی بیستوو . به
 له‌هجه‌ی خویان پیم گوت : دى لغة الجان والمعاريت بشاعه افتح
 یاسمسم واقفل یاسمسم . ئیواره‌یه‌کی دیکه‌ش بوی چوممه‌وه کازینویه‌کی
 زور خوشی لی بوو به‌سه‌ر قاهیره‌ی دا ده‌نۆری ، نه‌وه‌نده‌ش ساردبوو حه‌زم
 ده‌کرد قاپوتم له‌به‌ر بایه .

فینکایی میسر قه‌رزدارای بای شه‌مالی ده‌ریای سی یه . دواتر که
 چووینه (اسکندریه) دیتم نه‌وه‌ی ناوی (نسیم البحر) ی پیویه له‌راستی دا
 ره‌شه‌بایه چونکه له‌وانه‌یه نه‌گه‌ر په‌نجه‌ره‌وه ده‌رگه‌ی به‌ران به‌کتر به‌رووی
 به‌حرادا بکرینه‌وه نه‌ونه‌سیمه کورسی وه‌ر بگنیریت . شه‌پولی ده‌ریای

ده گه يانده جاده - نيواران كه ئوتوموبيل له شه قامي كورنیش رویشتابه ته راڤي ههواو نهو بايه وهه اي ده كرد جامي پيشهوه فرجه ي بو به كاريت وهك له ده مي بزان دا ده كړي .

نه قاهره جاريكيان به رسمى و جاريكيان به شه خسى سهردانى (أهرام) و (برج القاهرة) م كرد . چاك بوو گه رانم به په كيك له وسه بارانه بوولى نووسرا بوو (رئاسة الجمهورية) نير ده رگاي داخراوى ده كردهوه .

له برج القاهرة نه جياتى پارم لى بستين خزمه تيشيان كردم به خورايى حه فله يه كى سه فاره تى عيراقى به شه بوو . گه نيك كه سى ناسراوم

له وى دا ديت به لام نه وه خوش بوو كه مرحوم د . عبدالرحمان نورجانيش بانگ كرابوو به ناوى كو نه ماموستايى زورم حورمه ت گرت ، حه قى خويشى بوو . چهنه جارن له وشه وه وشه وى ديكه ش دا (جلال كشك) ه كه ي رانيم ديتسه وه . شه ويكيان به سه باره ي حكومه تى گه ليك جيكه ي فاهيره ي نشان دام ، به پيش فيللاى كه لسووم دا تپه رين .

ره نيس جه مان هه وه ن روژى هانمان له گه ل سه ره ك وه زيران و له گه ل وه زيرى داخيه - حاكم عكرى عام ، رشيد مصلح كو بوونه وه ي نه نهاى له گه ل كردن . دواى يه ك دوو روژ سه فيرمان ، شكرى صالح زكى كه پيشتر ناسراوم بوو . پى گوتم ره نيس سه لامى هه به ده لى حه زم ده كرد به ته نها ديتا مابه به لام حكومه تى عبدالسلام له مه سه له ي كورد زور هه ستيا ره نجا نه گه ره حه ز ده كا [واته من حه زده كه م] دواى گه رانه وه ي بو به غدا به ناوى (استحمام) سه ريكي نه وروپا بدات و له گه رانه وه دا به قاهره دا بيت په كتر بيين .

من به ليكدا نه وه بريارم دا وه هانه كه م : به كورتنى ، نه سياسه تى كورد و نه هى ميسره من ناگوردين ، عيراقيش كه پيوه ندى په كوردو ميسريره وه هه به له وانه نى په به ديده نى نه وتوى جارى بكرت . كه واته ديدنى په كه م ده بته شتيكى شه خسى ، منيش له ميزه وه بوو روح په ره يى و شاهه شكه يم بو ديده نى پياوى گه وره نه مابوو نتر نه م سه فاره دروزه نو چاوشيركى له كوردو عيراق بوچى بكه م ؟

سه روك جه مال هه موميوانه كانى بانگ هيشتن كرد بو (عشا) يه ك له نيسكه نده رى يه . په كيك له قه سه ره كانى خديو نيسماعيل كه وا هه تابللى له چاو خانوى نه م ولاتانه ي من ديتومن به شكرو بوو جيگه ي داوه ته كه بوو .

سالو نى نان خواردنى دوو هه زار كه سى گرتبوو هه مووش دانيشبوون له سه ر كورسى به ده وورى ميزه وه له وتوويزدا به رانبه رتنى بيى وه زيركى ميسرى كه گو تى خديو نيسماعيل ده ست بلاو بووه گوتم : ده بينم كه يفتان ديت به م قه صره كه ده توانن داوه تى وه ها به شكوى تيدا به رابكه ن . مادهم

وه ها يه نابى له م قه سه ره يه گله يى له خديو بكرت . نه گه ر دواى شورش قه صره كه تان نيك دا بابه ده شيا بير بكرته وه له لومه ي نه وتوى . .

سالونيكى بچوو كترى لى بوو پى ده گو ترا (قاعة النجفة) سه ره يابه كى

زيده كه وره ي نه قوبه كه يه وه شور بوو بووه كه پى ده بين (حجته) . نه فتن و نيگارى ديواره كانى نه ويه رى جوانى دا بوون . به ختيكى زور خوش ناوى پاشاكان له محمد على يه وه هه ت فاروق نووسر بوو به لام نه حثيت به زه خمه ت جيى ناوى فاروقى تيدا بوو بووه چونكه بزنه يه كى به وسه يه بزنه يى يه ته واو ده كرد . هه نيه ت نه م نووسنه هى روژكارى فاروقى يان دواى نه وه [ده يى هى فاروق بيت چونكه به هه مووى دوزده سه به سه ر لادانى دا نى په رى بوو . دياره شورش له خووه نه و نوو شوبشه به بنه ماخى محمد على نابه خشتيت] .

ميوانه عيراقى يه كان دوو شه وه له نيسكه نده رى يه مينه وه نه نوتوى سان نيس تيفانو دابه زى بوو ين به سه ر به حرى دا ده نو رى .

شه وى دووهم له قيللاى به رسمى سه روو كومار كه نه كه ره كى (المعموره) بوو ميرانى سه روك جه مان بوو ين . نه به رى ميسرى يان جكه نه ره نيس جه مان و نانيه كانى ره نيس جمهورى سه ره ك وه زيران عمى صبرى و انور سلامه وه زيرى وه رزش ، هاو ريبى شه ره يى ظاهر يى حازر بوون . له هه شتى نيواره وه تا يه كى پاش نيسه شه وه مينه وه . شه ويكى گه ش و خوش رويشت .

سه روك جه مان هه تابللى (المعى) بوو : چ له شيه وه وچ نه ناوه روك هاوتاي نه ووم له سياسى كو ن و نوى نه ديتبوو ، نه شم بيتبووه و تويژو قه ره وانى بگانه جه مان . ده نكي مه خمه نى و نوو ريشمى بوو هينده ي ده نكي فاروق شووشه بو به رگوى ده شلايه وه . وينه ي نه هه موناكه ره كنى ميسر دل كيشر بوو . له زه كاوه ت بليمه ت بوو . . عه يى هه ره گه وره و كو شنده ي به خووه گلان و له خووا تقوم بوون بوو .

له ناست نه و نه ئيميانه ي له روژى ۱۴ اى نه مووز ، به ر نه ده دوا زده روژ نيك كردبوومان ره نيس جه مان گو تى : چ پيوست نه بوو به ته ئيمه ، نيوه ده وه لى نه وتن . بابابه كى عيراقى چهنه هه زار دينارى له بانك داناهه ژيان و پاشه روژى مندالانى پى ته نمين بكات هى نه وه نى په حكومه ت چاوى تى بيسرى . گو تى من به ته نيمى به ننگه كان هه زار مليون جنه م نه بيگانه گل دا يه وه ، نيوه بيست سى مليون دينار له عيراقى يان ده ستين چ كه لينيكى پى ده گرن . . خولا سه زور له دژى ته نيمه كه مان دوا كه چى عيراق له به ر خاترى ناصرى يه كان نه وه هه نگاهه ي هه لينا گويا مصرى پى رازى ده كات له ورو وه كه نه مه ش جو ريكه له جزره كانى يه ك شكل كردنى مصر و عيراق بو هه موار كردنى ناوه و اى (وحده) . .

كو بوونه وه يه كمان كرد له گه ل على صبرى و هه نديك له وه زيره كانى بو ديار خستى پيدا ويستينكى عيراق هه بيت كه مصر بتوانى جى به جى بكات . راستى يه كه ي خوايشتيكمان كرد له رواله ت دا خوايشت بوو به لام له ناوه روك دا به خشين بوو : وه زيرى ته ريبى يه گو تى چهنه هه زار ماموستامان ده وى بو ده رس گو تته وه له قوتابخانه سه ره تايه كان و

- وەندى يەكەن لەھائىكىدا ھەزاران دەرچووى دارالمعلمين و معلمات و فنون بىتەمان ھەبوو چاويان پرىبوو ھەلىك بۇدامە زىيان ئەمەش ھەر حىكايەتە ئەزەلەيە كەى جووتە وەرى (ازدواج الشخصيه) يەكەى جىھانى سى يەمە كە حەزى كەردو ەلى : شەل نى يە پاى شكاوہ : چ دەبوو بگوترا بىە مىسرى ئابوورىە كەى نالە بارە ، پىوستى ھەبە بە يارمەتى دان ئىجا ھاتبان ئە جىياتى ئەومە عااشە گەورانەى كە موعەللىمى مىرى لە عىراقى وەردە گەرت كە پىتر لە دوو ھىندوسى ھىندى مافى خوى بوو مەعاشە كى عادەتيمان بۇ ھەناردىا يەو چى دەمايشەو لە فەرقەكە دوو جارار بەشى ئەوماموستايە بى چارانەى عىراقى دەكرد . مىسرىە كى لە عىراق ۱۰۰ دىنارى بەدەتتى پازى يە بە ۵۰ دىنار كە لە مىسرىتە دەستى ، ۵۰ دىنارە كەى دىكەش گەلىك زىاد بوو لە مەعاشى ئەوساى دەرچووى دارالمعلمات و فنون . . . حكومەتى عىراقىش نەختىكى پارە بۇ دەمايەو . جىھانى سى يەم حەزەلە نانى دروزن و پىنەندى دروزن و تىجارەتى دروزن و ھەلەو ستى دروزن دەكات چونكە لە دروكەدا نازوفىز و خوڤش ھەئىنان ھەبە . لەلايە كى دىكەشەو سەبىر بەكەت ، لەوانە يە مىللەتى عىراق كە مەتر پازى بى بەوئى من گوتم لە چاوازەرە گەورە ترە كەو دروزنە كەش . . . رەنگ بوو بگوتتى ماناى چى بى سەبەب پارە بەدەين بە مىسرى يە كى چ سوودمان بى ناگە يە نىت ؟

لە گەرانە وەمان بۇ قاھىرە بە رنى سەحراوى دا سەرىكى (مىدىرە التحرىرمان) دا . . . لەئەسكە نەدەرىە سەرەوین بوونى دىناكە بۇ چووہ بارى ئاساى خوى و دەرىا كەوتەو بەكووور و پۆز لە رۆز ھەلاتەو سەرى دەردە ھىنا . ئەم وەزە خۇشە ئارامە بەردەوام بوو ھەتالە سەرەتاكانى شارى قاھىرە پىچىكىمان بە دەستە چەپ دا كەردەو دىناكەم لى وەرگە رابەوہ : دەنگوت لە پەردەى مىشكەم دا فىلمىك گۆرا بە يەككى سەرەوین . نە ئەوسا نە ئىستاش بۇم ساغ نەبۇو ھوى ئەم تەقلە بازى يە چى بوو ؟ من لە ئالغە بىكى كۆنى ئەم گەشتە دا گوتم سەرەوین بوونى دىناكە لە ھەول سەفەرى بەغدام نەقش بەستوى مىشكەم بوو كاتىك كە لە گەرانە وەدا سەردانى سلیمانیم كەرد دىناكە كەوتەو بارى ئاساى خوى و لىم تىك نەچووہ . كەچى لە مىسرو ھا نەبووم . خوینەر لىم بەلمىنى كە دەلىم ، ئەو دەمەى لە زاركى شارى قاھىرە دا بە پىچ كەردەو دىناكە لە پىش چاوم سوورا ، ئا لەو چركە يە دا كە راست و چەپ و پىش و پاش جى گۆر كىيان كەرد دەنگوت دەست و پەنجە يە كى مەو ھووم ھەناومى گوشى ، تارمايە كىش بەبەر چاوم دا رەت بووبى گومان روومى سوور ھەلگىنرا بوو . . . دىاردەى ئەوتوووى لە مرودا ، وەك بزاسم ، سەردە كىشەو بو نەفس ، دەبى لە زانستى نەفس دا شى كرايئەو بەلام من بەسەرى دا نەكە و تەووم . ئەم دىاردە يە لە من دا زور رەگە داكوتەو . دوور نا بىم سەرسوووركى دەمى پەرىنەو ەم لە زى و

رووبارى بەرىنىش شىوہ يە كى ئەم دىاردە يە بىت . ناراحەت بوونم لە بەرزايى سەرشاخ و خانووى بلىندو ناو فرۆكەش خزمى ئەم خەسلە تەمە ھەندى جار لە نساو نوونى نووستن دا بە خەيبال دەچمە سەرشاخىكى يە كجار بەرز لە وىوہ خۆم بۇنارە كەى ھەل دەدەم ، داوى چەند سانى يەك سەغلەت دەبم و ناتوانم بەردەوام بىم لە سەرەژىر بوونەو ەى خەيبالى بەناچارى بىرم بۇلا يە كى دىكە دەبەمەو . .

لە قاھىرە رۆژىكىيان بە فرۆكە چوون بۇئەسوان . جارى لە سەرەتاكانى ھەل نانى بناوانى ئەسوان بوون . ئەوسەردانەى ئەسوانم زور نا بەدلى كەرد چونكە برىتى بوو لە كات بەفیر و دانىكى ئىسك قورس : من چىمە لە نىلىكى مەجرای گۆرابى بۇ ھەلئانى بە ھەشت يان ھەرچى دەبىت . ئىمە لە عىراق دوكان و دەربەندى خانمان ھەبوون جى گەشت و گەران و تىدا حەسانەو ەش بوون : زىخ و بەردى بى نىل بە من چى ؟ ئەم تەرزە ناچار بوونە بۇ گەران و سەردانى ئىسك قورس و ھام لى دەكات ھەرچى داوئەى رەسمى ئەوتوبى بىت حەزى لى نەكەم . .

گەرايئەو بەغدا . رۆژ بە داو رۆژدا ئاوادە بووبى ئەو ەى ھىچ چالاكى يەك دەركەوى بۇ ئاوادەن كەردنەو ەى كوردستان . ئەو ئەنجومەنە دە كەسى يە كە دەبوو ئەندامە كانىان دىبارى بكرىن پىش گوى خرا : ئەنجومەنە كە گویا پەرزەى ئاوادەن كەردنەو ەى دادەنا وەك كە كۆنە (مجلس الاعمار) بۇ ھەموو عىراقى دەكرد . .

پاش ملەى من حكومەت خەلقى بۇلاى دەسەلانداری سىاسەتى كورد دەناردو لەوئو ە پاسپاردە بۇ حكومەت دەھات بى ئەو ەى خەبەرى من بەدريت .

رۆژىك لە ژوورە كەى سەرەك وەزىران ؛ لە دەمى سەردانىكى كە سەرۆك كۆمار عبدالسلام عارف لە ئەو و مىشى كەرد ، بە ھەردوو كىانم گوت ، ئىو ە گەر لە من ئەمىن نىن با يە كىكى دىكە بىت و بىتە ئالغەى پىنەندى لە نىوان ئىو ە كورددا . ئەگەر لىم ئەمىن ماناى چى بى ئاگای من پىنەندى بە دىناى كوردەو ە دەكەن ؟ من گویا ھاتووم تەم بەرەو نەمەو نەك خۆم تەماوى بىم . لەمەش پتر : بەدزى يەو دەنیرن كەسانىك لە كوردان بە پارە دەكەرن گویا بنگەى ھىز لە ئوردوگای دوژمن ساز دەدەن كەچى ئەو كەسانەى كرىوتان و ەكوو ھايدرو جىن ، نەك بى سەنگن بەلكوو لە ھەر دەفرىك بكرىن دەفرەكە سووك دەبىت . سىاسەتى خەلق كرىن بەدزىايى مىژوو لە باو بوو بەلام كەرداوە كە دەبى نرەكە بەبىت : فەرموون شىخ لە تىف و عەباسى مامەنداغاوشىخ حسىنى حاجى سەيد بكرن . . لە كۆسوونەو ە يە كى دوولایى لە گەل و زىرى داخلىە باسى كوردنىك ھات كە پاسپاردەى كوردو حكومەت بە جىگەى خوى دەگە يە نىت . وەزىرى داخلىە مەدحى ئەو كەسەى كەرد . . پىم گوتەو ، ئەو كەسە يە كىكە لە زىرەك و موسەفە كانى كورد ، خۆم لەزەت لە گەتوگوى دەبەم بەلام

به پنی باوهری خوم ههستیکی خو به کم زانیی تیدایه له ناکامی ژبانی هه ژارانای تیی دا رسکاوه بوته هوی بی ئوقرهیی و دلنه سورکی و هیلانگوریی. له ماوهی پاش جهنگی دوه مهوه تا ئیمز و راکهیی له چهپ و له کوردپه ره هری و له حکومت و له دهسه لاتی دیکهش داناهه. ئیستا کهش که نامه له کورده وه بو حکومت و هیا له حکومت وه بو کورد ده هیئت و ده بات له پشه وه به چه په کانی راده گه به نیت.

ئهم قسانم له گه ل رشید مصلح، وه زیری داخلیه کرد چونته که هه لیک بوو نه ده شیا له دهستی بدهم: من له خومه وه باسی هیچ که سم له گه ل حکومت نه ده کرد، که له وجارهش دا باسی ئه و که سم کرد له نوخته ی بهرزه وه نهدی کورد و ئه مانهت و راست گوویی خوم بوو له ئاست کوردیستی دا که ئه وسنا ناشتی پتر بو ده ست ده دا. هه رچی چه په کان بوون چه زیان نه ده کرد کورد و حکومت ریک بن هه ره وک کوردیش ئه گه ر له باری ئه واندا بایه چه زی نه ده کرد چهپ و حکومت ریک بن. له مه وه ناشکراییه ئاگادار بوونی چهپ له هه مسو نه نیی یه کی نیوان کورد و حکومت ده ی کیشایه وه بو په یدا بوونی که لئین که ده شیا نابه رزه وه نهدی پیدا تپه ریت. سه یر له وه دا بوو که من به سیفه تی نوینه رایه تی کورد ئه و نه نییانم نه ده زانی که چهپ له رینی ئه و که سه وه په یتا په یتا له کوشی ده کرا. و ابزانم دوا ی ئه م گفتو گو به کابرا وازی لی هیندرا به لام وه عدم له رشید مصلح وه رگرت که هیچی خرابی له گه ل دا نه کریت و نه شکرا.

داهه زراوینی ئه مه ریکایی سه ره به که نیشته کانی جیهانی که (K. A. R. E) یان (K. E. R) ره مزی بوو، بایی دوو ملیون دولا ر بژیوی پیشکهش به لی قه و ماوی کورد کرد به لام هه تا من نه بووم به وه زیرو ته خو یل نه کرام به ئیمزاکردنی خاله کانی ریک که وتن نامه ی ئه و پیشکه شه، شتومه کی ته سلیم به حکومت نه کرد. سه فیری ئه مه ریکا ئه هه نگیکی گه وره ی بو ئه و مونسه به به له ئوبلی به غذا گیرا. هه ره له بیرمه، له باره ی زوو کردن له گه یانندی بژیو به له قه و ماوان گوتم: ئه گه ره به په ره شووت له وه ره نیمه ی فری بدهن جیی خوی ده کاته وه. سه فیر مستر سترۆنگه گوتی: خوده بیی په ره شووت هه بی ئنجا خواره مهنی پی فری بدهت. مه بهستی ئه وه بوو بلنی پیوسته متمان هه بیته بو گه یشتی شته کان به لی قه و ماوان. راستی بو چوو بوو: هه رمن ئیمزام کردو سه ره ک وه زیران بریارینی له لای خو به وه ده رکرد که به فرمانی ئه و شته کان دابهش بکرین. له ناکام دا به شی هه ره زوری بژیو که به پیای وه ها درا هه م ده له مهنه بوو هه م قازانجی کردبوو له هه رای کوردستان هه م دوزمنی کوردایه تی بوو. ئه م په فتاره زور کاری تی کردم به لام وه ک ئیستا بۆت بوون ده که مه وه هیچم پی نه ده کرا:

له و هاوینه ی ۱۹۶۴ جاریکیان له گه ل لیوا عبدالرحمان عارف، برای سه رۆک کومار و سه ره ک ئه رکانی سپای عیراق، به ره فاقه تی متصرفی

سلیمانی و چه ند ئه فسه ریکی که وره له سیمانی یه وه به هه نیکیوتی ر چووین بو دیده نی کردن له کورده چه کداره کان له تاوی چوارته. رۆزه که ی ره شه بای هه بوو ته یاره که مان دوو جاران خوی تی کرد نه ی توانی له ئه زمر تپه ریت ئه موز (جیوب هوش) هه بوو جازی سی یه م زوری لی کیشایه و ئنجا ۴۰ مه تریک له شاخه که به رزتر بووه. سه فه ره که بو هه یی یه ک لا کردنی هه موو گرفتیک بوو به لام وه کوو هه موو جاران نه زو ک بوو. من شه و مامه وه. له ده سه لانداری کوردم داوا کرد ریم بدات له پیوسته استقاله بدهم. دهستی گه یانده که مهرم و گوئی نکات لی ده که م باسی استقاله مه که. تائینتاش تی نه گه یشتم ئه م په روشه ی له چی یه وه بوو به لام له ورده مه دا وه ها به دل قسه که ی کرد هه موو که لینیکی له استقاله م گرت و په کی خستم.

له زستانی کۆتایی ۱۹۶۴ دوو سه فه ری پرسه م بو کویی کرد: یه کیکیان هی حاجی جه لالی حاجی ئه مینی حوسینی، له به مانه مه یه وه کۆنه کانی کۆیه وه قه دیمه دۆستی جه لی زادن بوو. وه ک بزانه ئه وان له نیمه زوو تر نیشته جیی کۆیه بوون، له سه ره ده ی محمادی عیسا که له گه ل غه فوریان له سالی ۱۲۳۷ ک. به ره قه تلده عام که وت. هه ره له رقی ئه و محمادی عیسا غایه به یینیک کۆیه یان چو ل کرده دواتر بوی ها توونه ته وه. حاجی جه لال برای چواره م بوو له نیوان پینج بریاند داوا ی هه مووان به ره حمه تی خوا شادبوو

پرسه ی دوهم هی ماموستا مه لا عصومی هه ورامی، قونایی باوکه و جیی نشینی ئه و مامم له مرگه وتی گه وره و دۆستی خوم. به ره له ده رچوونه به ره و کویی به ته له فون له سه رۆکی دیوانی قصری جمهوریم گه یاند که و: کارینی شیرن ده بی ئه گه ره سه رۆک کومار سه ره خوش له تازه دارانی مه لا معصوم بکات: قسه که جیی گرت و قائممقامی کویی له وه کاله تی سه رۆک چوه پرسه یان. مه لا معصوم له ۱۹۶۱ دوو چاری به ندیخانه هات له ۱۹۶۳ ش ده مانگان ده ره بده ری چیشته سالیکیشی نه برد دوا ی گه رانه وه ی بو کویی چوه ره حمه تی خوا.

حکومت له لای خو به وه گله یی هه بوو که باری ئیداره ی کوردستان پیوه ی دیاره حکومتی نی یه. کورده کهش گله یی هه بوو که جگه له گیرانه وه ی موزه یی مفصول چی ئه وتو بو کورد نه کراوه دل خوش بکات. به ناوی دوزینه وه ی چاره کۆبوونه وه یه کی دوو رۆژی به سه ره رشتی کردنی رشید مصلح له وه زاره تی دیفاع گیرا چه ند وه زیری و سه رۆکی ئه رکان و قائد فیرقه کان و ته فسه ری دیکهش به شدارییان تی دا کرد. پاش وتوو یز و لیکدانه وه وه هه لگیرو وه رگیر لیم داوا کرا بچم بو دیده نی کار به دهستی چه کداران. ریکه وت وه هابوو به ره له کۆبوونه وانه له لای نه سه فیری ئه مه ریکاوه داوت کرابووم بو نیوه رۆزه یه ک که رۆژی دوا ی کۆبوونه وه کانی بو اندلرا بوو. گوتم تا ئه و داوته به سه ره نه چی پیم ناکری سه فه ر بکم

چونکه به لیتیم داوه، لای ده پوموسی یانیش زور ناخوشه به لیتن شکاندن به نامه یان لی بشیونینی.

رؤزی داوه ته که ته نه من و سه فیر به ده وری میزیکتی بچو و که وه دانیشبووین: خانووی سه فارهت هه تا بلتی فرهوان بوو میزه که ش هه تا بلتی بچو وک بوو، نه ماما خوارده که هه ریاسی مه که... بریتی بووله گوشتیکتی ناو قتلوه گه گه سالاته، ناوی بیله و دهستان بشو. سه رو کاسه ناو نکیان بودا ناو بووین هه کاسه یه گوشتیکتی تی دا بوو، دیار بوو بو ده ست پی ته برکردن بوو: فتاره که لای عبدالکریمه قاسم به بیر هاته وه که چون به ره له دانیشتمان به سه کورسی یه وه ده ستیکتی نه ناوه که لای کاسه ی خوی ته بر کرد نه کا من به هه له ته مای خوارده وه لای بیتم. حه کایه ته که م بو سه فیر گپرا یه وه و گوتم ئیوه به و گو له ی ناو ناوه که ری تی نه وه هه له یه تان له میوان به ستوه گو تی، نه ماما سه بر ده بی میوان وه ها بزانی گو له که بو خوارده!

نه بیرم نه ماوه چه ندو چیمان گو ت به لام نه بیرمه، چ جاری نه و داوه ته بیت و چ جاری دیکه ی مونا سه بان بوو بیت مستر ستر ونگ شتیکی نه گو ت نه وانه بی لای عبدالسلام عارف نه لیت. سیاسته که ی بی خواره که وه خبیچه که دوستی تیکرای عه رب بوو ته نانه ت له و توویژدا که باسی نه ده خوئی میسری نه و سا له کاروباری یه مهن هاته پیش یه که ره خنه ی تی نه گرت و چ په رو شتی نه بوو بو سه و دیه که به و ته ده خوله سه غله ته هه ر گیزیش بو نه وه نه چو و که ده شی سه روک جه مال چاوی بری بیته نه وتی خه لیچ، بگره به نا شکر لای سیاستی شو رشی میسری ده گرت له ناست (رجعیه) ی عه رب، باسی سه ری ده رزیش وشه ی نه در کساند بینی خو هه لقوتاندنی لای بیت له کاروباری عیراق نه یی که بو ناشتی و لیک بازی بوونی داده تاشی. نه م نارماییانه م له بیرن بی نه وه ی قسه کان یاد بکه ممه وه ویا بابنه ی دیکه ی و توویژمان به بیرم دا بیته وه، نه وه نده ش ده زانم که من به ته مای هیچ شتیکی نه و داوه ته م په ساند نه کرد بوو ته نها یه که نوخته م له می شک دا بوو نه ویش ئایا نه گه ره له باریک دا که و تمه مه ترسی گیران و خه ته ری کوشنده وه ده توانم په نا بو سه فاره تی نه وان به م؟ رووداوی ۱۹۶۳ م له بیر سو نه م ده ویت دوو چاری وه زعیکی وه که نه و سا بیسه وه. له ناست نه م پرسیاره دا گو تی: ئیمه له سیاسته تمان دان یی یه ته مای په نا هینان بو لامان له بهر که س بیین جه زیش ناکه یین که س په نامان بو بیینی به لام که کار گه بیته خه ته ری کوشنده ده رگا له رووی هه ره شه لی کراو دانا خه یین. ره نگه قسه کانی راستی یه کی رووت بن وره نگیشه په رده یه کی ده بلوماسی یانه ی بیت به سه ر موجامه له کردن له که ل من دا که به قسه ی تو نکلدار تیم بگه یه تی په ت ناکریمه وه.

من که چوممه وه لای کورده کان، هه رچی را سپارده ی نه و کوبو ونه وه یی دوو رؤزی بوو به کومه له ی دانیش توانی دیوانی سه رو کایه تی

چه کدارانم راگه یاند، ناکامیشی هه ر نامه ی دوستانه و قسه ی متمانه به خش بوو نه لایه ن کورده وه بو حکومه ت، نه وه ی راستیش بیت چی دیکه له ده سه لات دا نه بوو چونکه حکومه تی عبدالسلام زهینی مه یله و به تان بووله داخوازی یه کانی کورده واری. نه و په ری به خشنده یی وره چا و کردنی ماف پاریزی به لای نه وه وه هه ر نه وه نده بوو بی هه را (وه کوو جارن به دوو پاران) خه لقه که له ممالی خوی دانیشیت و مل له کیلان و چاندن و مامله تی بازاری بیت. مرومه خللو و قیکی عه نیکه یه، به دره نگه وه تی ده گه یه ت، ره نگه هه ر تاکیکشی به هه مو عومری له خوی نه گات: عبدالسلام که په ندی وه های له می شک دا بوو بو سه لامه تی کورد، نه دی بوچی هه مان په ندی بو خوی به کار نه هینا له رؤزی ۱۴ ای ته موو زی ۱۹۵۸؟ عه قیدیکتی ریک ویک بوو مه عاشیکتی تیر و ته سه لی وره دره گرت خه لقیش له ده شت و شار خه ریکتی کیلان و پیوان و لی نان و خویندنیش بوون ئیتر بگره بکو زه ی بوچی بوو؟

و توویژی خو مم له گه ل سه فیری نه مه ریکایی هه لگرت بو دیده نی یه کی مه حره مانه که له گه ل سه روکی چه کداران به به شداری کردنی دوو که سی دیکه ی به رپرسی کورد پیک هات. چه ندی به بیرم دا هاته وه له و توویژه بو نه و سی که سه م گپرا یه وه.

لیره دا پیش ده سنی ده که م بو گپرا نه وه ی کورته حیکایه تیکتی مه زه دار که پیوه ندی هه یه به م و توویژه وه نه گه ر بازی بو نه هاویژم جاری دوو سالیکی ماوه نوره ی بگاتی، نه و ساش به زه حمه ت روژگارم بو هه ل ده کریته وه تازه یی خوینه ر به ره و پاش بگپرا ممه وه بو روژانی و توویژه که:

دو واین جار که فره یق ظاهر ریحیی بوو به سه ره که وه زیران له سه رو کایه تی عبدالرحمان عارف دا، چه ند رؤزیکی به سه ردا تپه ری ریکه وت و هها بوو لیوا ناجی طالب و عه قید رجب عبدالمجید به دوام دا هاتن تابه یه که وه بچین بو یه که دوو پرسه ی خوالی خو ش بو ان. ناجی گو تی: ده بیتم (ما جابوک وزیر) گو تم، تو خوت بوویت به سه ره که وه زیران (ما جبتی وزیر) ئیتر بوچی سه یری یه کیکی دیکه (ما جابنی وزیر)؟ نه ختی شک رام او گو تی. کانت غیر ظروف... من نه م پرس ی نه و (غیر ظروف) ه چی بوو: له باری وه ادا

ئایه تی (لا تسألوا عن اشیاء ان تبد لکم تسؤکم) به چا وه وه ده گرم: پاش نه مه به ماوه ی دوو سالیکی دیده نی براده ریکتی وه فاکارم کرد که به یه که وه له حقو قمان ده خویندو به یه که وه ش وه زیر بووین، دوا ی منیش به وه زیری مایه وه هه تا خوی بیزار بووله سیاست و که وته باری محاماته وه. گو تی شتیکیت بو ده گپرا ممه وه هه ر گیز ده رفه تم نه بوو بو تی بگپرا ممه وه. گو تی: جار نکیان لای عبدالسلام بووین، سه ره که وه زیران و چه ند نه فه ریک و وه زیری دیکه ش لای بوون راپور تیکتی بو هات و یومانی خوینده وه له باره ی و توویژ یکی که تو له گه ل سه فیری نه مه ریکات کرده، ته قریره که فلا نه

شت و فلاڼه شتی تیدا نووسرا بوو که گوتوته . . . براده ره کهم چهنديکی شتيک لهو شتانهی باس ده کرد که گوتوومه به بیرم ده هاته وه که وراسته گوتوومه تا نهوی وه که دینار خور دیکه بته وه به درهم و هموو درهمه کانی دانه دانه بزمیریت نه وراپورته ش هموو قسه کانی منی خورد کردبووه . . . نه وده مه بیرم بو قسه که ی لیوا ناجی طالب چوره که گوتی (کانت غیر ظروف) : دیاره نه وراپورته جاری له میشکان دا گرم و گوربوه بایی نهوی دوستیکی وه کورلیوا ناجی ربیی نهی پرسیمک پی بکا به بوون و به نه بوون . . .

لیره دا ده مه وی خوینره له دزیوی دیمه نه که رابمینیت . : جاره های جارگوتوومه سیاست (monkey business - کاری مهیموون) . ه . تو سیری ! وتوویرتیک ته نها پینج که س بی زانن هم مویشی به پوالت جی متمانه بن نجا به گردی ویی کم و کورتی له کوشی سرؤکی ده ولت بکریته وه . بی گومان من و سه فیری نه مه ریکا دژی خومان شتی نه وتوویی ناکه یین . کابرای سرؤکی چه کداری کوردیش نه و زهره ره له خوی نادان . ده مینته وه نه دوو به پر سه تی هه لکشیه له کوردایه تی یان یه کیکیان یان هردوو یان خزمه ته که بیان کرده ، به ریکورده ریش کراوه دنا میشکی عاده تی وه ها به سه لامه تی بیست درهمی دیناریک دور و ته تسلیم ناکاته وه . له م بابه تی پرفتاری گلاو نمونه ی دیکم بیستوه له ته جره به ی دوستی باوه پی کراوم به لام هینده ی نه میان سفت نه بوه چونکه جغزی خه به زاننه کان هه ره مه یی بوو ژماره یی پتر بوو . . .

رووداویکی خوش و شیرنی پیوه نندی به خوومه وه هیت له وروژانه دا نه وه بوو ، له روژی ۱۵/۸/۱۹۶۴ له که رکوکوه به ته له فون خه به رم پی درا که واکوری دوهم (محمد) پی ناوته نه م جیهانه . شوی به برای خه ونم دیت ، مندالیکی ساوا به باوه شی نافرته تیکی مالی خومان وه بوو ، نافرته که پیمی گوت : مزگینی خوا کوره کی پی داین . خه ونه که سه رینی به چونکه ناگام هه بوو که مندالیکمان به ریه یه . راست بوویشی له وه دا که کور بوونه ک کج هیندیکی ده چته وه بو حه زی خوم که پیم خوش بوو کوریکم به ناوی باوکمه وه ناوینیم ، هیندیکی ده چته وه بوریکه وت ، خو نه گره نه ختیکی هی راست بینی بیت له وه دا نه ماوه پی بگوتری نه فسانه و جنوکه په رستی چونکه ماتیرالیسته کانی نه م سه رده مه له چاو ماتیرالیستی کونه موزیل هینده ی شیخی سه ره مال باوه ریان هیاوه به (به نامه که تی) ی زور باری جیهانی گیان له به رو سروشیش ، چ جای مرو قایه تی . شالال زور نه بات ماتیرالیست به وه دا بناسینه وه ریشی به ردا بته وه ته زبیحی دوعایانی به ده سه وه گرتیت : جارن چند حه زمان ده کرد مه لای (منور) بیینن نیستا خه ریکین به دوا ماتیرالیستی (منور) دا بگه رینن که له قه پیلکی ره ق وته قی ماتیرالیزمی سه ده ی نوزده یه م ده رچو بیت . . . بلین نامین !

نیوانی حکومت و کورد هه تا ده هات به ره و ناخوشی به وه ده چوو ، بوهر پیک کردن ته نک بوو بوو . روژیک له وروژانه فه ریق طاهر یحیی ، سه ره ک وه زیان ، له ژوره که ی خوی که به جوته دانیشبووین گوتی : راپورتیک له که رکوکوه هاته وه ده رباره ی شتیکی توگوتیت ، لای سه روک کومار ، خویندمانه وه . گوتی من باوه پم نی به قسه ی نه وتویی بکریت به لامه راپورت ده لی ، گوتوته نه گره حکومت داخوازی به کانی کورد جی به جی نه کات هه ره له ره وانده هه تافاوده که ینه ناگر . گوتم ، ابو زهره : قسه ی نه وتویی له وانه نی به به کورینی بلیم . به لی گوتوومه : نه گره گوتیتیه ده بی بلیم نه م گوتوه . توخوت شاره زای ته بیاتمی ، نه نیازه کانیته به له دیت : نه گره پیت وه هایه قسه ی وه ها له من ره چاوده کریت بی سه لمینه ، دنا له لای خوته وه قتی بکه . گوتی بی مجامله من نه هه وه له وه نه وراپورته م به درویه کی بی ریشه حساب کرده .

له و ته رزه باره دا ده ژیباین ، بریاریک وه یا پیش نیازیک هاته پیش که من و صبحی عبدالحمید وه زیر داخله ی نه وساو عارف عبدالرزاقی سه رؤکی هیزی ناسمانی به یه که وه مان بچین بو دیده نی کورده کان له رانیه . من به ئوتووییل چوم بوکه رکوک و ابزانم نه دوو به پر سه به فرؤکه چوو بوون . له ژووری زعیم رکن فیصل انصاری قانده فرقه ی دووم چوارقوئی کویسوینه وه به دیار داهانتی ده می له بار بو فرینمان به وه رانیه که واپه نگ بوو نه وروژه وه یا سه یینی بیت . . دوو ودریز قسه مان کرد ، به زوریش عارف عبدالرزاق له گه لم ده دوا . تیکرای قسه کان ده وری هه لکه وتی ناله باری نه وده مه له نیوان حکومت و کوردی چه کدار هه ل ده هات ، له ناویان داسی خال بو ئیره راده گویم : یه کیان نه وه بوو لیمی پرسی : ماهو الحکم الوطنی ؟ گوتم : نه کا وه لامه کهم نه ونه بی که به ته مای شتی دیکه ی له سه ره هه ل بستینیت خوت وه لام بده وه . گوتی الحکم الوطنی هو ادره البلاد بواسطه ابناها . له مه وه بو هیندی چوو که عیراق له لایه ن کورانی خوی به ریه ده بردریت تیر بزچی بشی له وروی هه لگه رینه وه ؟ گوتم : خوشای ئیران کوری ئیرانه ، بزچی ئیه به پیای چاکی نازانن ؟ بو شو رشی ته موویش چوم وه تا بتوانم بلیم هه لگه رانه وه وه یا موعاره زه به نده به باوه ری خه لق به چاک بوون و چاک نه بوونی حوکمه وه . به ده م نه م قسانه وه راشم گه یاند که من خوم حه ز نه ناشتی ده که م و به ده ستم بیت حکومت و کورد له سه عاتیک دا ناشت ده که مه وه .

خالی دووم نه وه سوو گوتی ، نیستیمار ۱۶ جیبی بو چه کداران هه نارده له گه ل چه ند که لویه لیک . گوتم ، پیم باوه ر بکه نازانم و نه م بیستوه شتی وه ها هاتیت به لام نه گره نه م راست بیت دپاره نیستیمار حه سقیلی له گه ل نه و چه کدارانه به کار ده هینیت چونکه وه ک ناگادارم تا پینی کرابیت کوسی به رینی حوکمه تی عیراقی هه مسوار کرده له

تجارهت و جهك و جبه خانه . . .

خالسی سى یم نهو بوو، له قسانى دا گوتى : أحب الصراحة
وانوضوح . پيم گوتوه : عندك تفاؤل مسلي ، چونكه سياست دوزمنى
پاته ويات و ناشكرايى به . گوتيشم ، كاتيك ليت داواكرا بيت به سرهك
وه زيران نهك ي سه لمينيت چونكه بهر پرس بوون دزى ناشكرايى و
سهراسته . گوتى : منويگونو راح اقبل اكون رئيس وزرا . . گوتم : من
باب الاحتياط اتقدم لك بنصيحة أخوية ، ياخود شتيكى بهو مانايهم
گوت .

سهير له ودها بوو دواتر زانيسومهو ، له ودهمه دا كه باسى (صراحة و
وضوح) دهكرا شهوكت عهقراوى له زووريك داندارابوو ، كه من
نهى بينم . نامى هينابوو بويان له لايه ن چه كدارانهو . هم قسه يشم له
شهوكت خوى بيستهوه .

من گه رابهو مالى شيخ ره شووفى خانه قا . زورى نه برد ته له فونيان
بوكردم كه چوونى رايه به تال كرا . نهوسا هم زانى بوچى ، دواتر
مه علومم كرد كه هاتى شهوكت هوى گوراني بهرنامه كه بوونير نهو
هاتنه ههچى بهكى بهدمهوه بوويت فهرق ناكات . .

ليزه دا دوو خالى بچوك دهى بيته يادكردهوه : بهكيان نهويه كه من
ناتوانم بنيم عارف عبدالرزاق ناگادار بوو له په نادانى شهوكت عهقراوى
لېم . دهشى له ودهمه دا كه قسه مان ده كرد نهو هاتى شهوكتى نه بيستى .
همه ده ليم چونكه من له موناقه شهى گرنك دا نهوپهري سهراسته
تى بيستوه .

خالى دووهم نهو بوو كه من صمدى حاجى محمدى بهننام له گه ل دا
بوو ، هه له بت نه دانيشنه كه مان وه كوو گوى گر به شدار بوو . صمد به
(تسيب) هاتبوه (عمارى شمال) له زور هاتوچودا به هانام دههات .

خه تهرى هه لېسو نه وهى بليسهى شهر سهرى دههينا . متصرفى
سليمانى سيد عبدالرزاق سيد محمود استقاله دا ، وه كووزهنكى ناگادار
كردهوه هاته بهر گوى .

له شويانى ۱۹۶۵ دوو چالاكى په له كوكته كى (ژيان) م بۇياراستنى
ناشتى كرد . هى په كه ميان له لايه ن چند بهر پرسىكى باليو زخانهى
ميسره وه سهرى هه ل دا : سكرتيرى به كه م و دوو ميان داوايان كرد
بيان بينم . له مالى صمدى حاجى محمد ديتتم . په كه ميان قسه كى كرد ،
ديار بوو ميسر ترسى هه بوو له سالى ۱۹۶۵ نيسرائيل زه بريكى گه وهرى
لى بدات . راي نواند كه تنها پالېشيكى ميسر نومبدي پى هه بيت سپاى
عيراقه ، عيراقش كه سر له نوئى به كوردانه وه خهريك بيت ميسر
به ته واوى پى دوست ده مينيتسه وه . پيم گوت وهزارهت چند وه زيريكى
ناصرى تيدا به بوچى نايان دونيت . چاوى فرميكى تى گه راو گوتى :
چومه ته لايان و پيم گوتوون نيوه نه گه ر بوخاترى ميريش شهر له گه ل

كورد ده كه ن (على شان خاطر مصر سيوهم) واته : له بهر خاترى ميسر
وازيان لى بهين .

ميسرى به كان ده بيان ويست من له لاي خومه وه هه وليك بدهم بو
هينمى وناشتى . هه رچهنند من چى له ده ستم هاتيت كرد بووم ديسانه وه
به رده وام بووم له سهر هه ول و ته للام . له پيشه وه (ملحق عسكرى) ميسرم
ديت نهو يش پاته ويات قسه كانى سكرتيرى په كه مى كرده وه . چومه لائى
سهفيرى ميسر (امين هويدى) ، نهويان له سنورى ده پلوماسى خوى
دامه زراندى پى نه وهى (شا) وهيا (نا) ده ربيرى كه هيج لزوم نه بوو به
خوشيركى به له گه ل من دا كه بيشتر شناسنى ووتوو و زى مه حره مانه شمان
هه بوو به لام خاموش بوون له بارى وه هادا ده لاله تى (نا) هى هيه . . چومه
لاى صبحى عبدالحميد وه زيرى داخله : دادوبروى ميسرى به كانم
پى گوت ، نهو يش نهى ده زانى چ بلى . پيم گوت نيوه ناصرين ، فه رمانى
سه رشانته له سهر ميسر بكه نه وه . . گوتيشم ، فلانه كه س : چاك بزانن ،
هه ليكى كه نيستا له ده ستاندايه و تى دا گه بيشتر ونه ته وهزارهت نه گه ر
پى دوبرين جاريكى ديكه به خه ونيش پى ناگه نه وه . . قسه مان زور بوون
له بيرمه به دليكى خه فه تباره وه گوتى : چ به ختيكى بهد بوومنى هينايه هم
وه زعه بوخوم له جهيش حه سايه وه بووم چ نركيكى زيادم به سه ره وه
نه بوو . . . خولاسه هم چارچيوه به ده رنه چووين بو مه يدانىكى نه ختيك
هه ناسه تيدا هه ليت . .

وه ها ريك كه وت ، دواى يهك دوور ز سفيرى سوقيتم هاته لا .
سكرتيريكى له گه ل دا بوو قسه تهرجه مه ده كرد له نيوان پروسى
وينگليزى دا . من په كسه ر ته نگه تاوى ميسرى به كانم باس كرد . سفير
گوتى نه گه ر مانع نه پى قسه كات به شورت هاند ده نووسينه وه . من زورم
پى خوش بوو . چى گوتم سكرتيره كه نووسيه وه ، گوتم :

ميسر هه ستى خه تهريكى كوشنده ده كات له نيسرائيله وه بوى بيت .
هيج دوستيكى به هينزيش له م روزه له اته شك نايات پشتى پى به ستيت
عيراق نه بيت . خولاسه هه موو حيكايه ته كه م بو گيرايه وه تا نه وهى كه نه گه ر
سپاى عيراق به كوردانه وه خهريك بيت هم دوسته شى بوى به كه لك
نامينيت . نجا ليزه دا رووى لاپه ره به كى مه سه له كه م كرده وه كه پيوهندى
هه بوو به به رزه وه ندى نه وانه وه گوتم : نيوه له و چندين ساليه دواى دا بو
ميسر تان كرده وه كووشيوه هه مووى ده چته هه چه نه گه ر جمال عبدالناصر
تى بشكيت و له هه موور زه له لائى ناوه راست ده ست به تال ده مينته وه .
لئى پرسى نيمه چ ده توانين بكه ين له و ناوه دا . گوتم : ده توانن له راديو
رؤننامه كاتتان دا بلين ، نه گه ر شه ر له كوردستانى عيراق ده ست پى
بكاته وه ناتوانين (فدائى) كوردى رووسيا بگيرينه وه له وهى به شدارى
بكه ن له وشه ره . گوتى ده ترسم هم قسه به به ته ده خول له كاروبارى
زوره وهى عيراق بزميردريت . گوتم نه گه ر ترسى ميسرى به كان بينه جى

نیوه نیفلاس ده‌کهن، تازه چ جی دودنی کردنه له کومانی (تدحل)؟ له‌مدا مه‌سه‌له‌به‌کم بوی هیناپوه [دواتر که بوچه‌کدارانم باس کرده‌وه بو به‌هزی پیکه‌نینیکی خوشکه‌له] گوتم ده‌لین کابرایه‌ک ویستی خوبکوژیت، هه‌ر ناوی زی هه‌بوو‌خوی تیدا بخنکینی پی‌گی‌باننده ناوه‌که خیرا کیشاپه‌وه گوئی زور سارده فوننجی پی‌ده‌کم...

ناوه‌ی سه‌عائیک و چل ده‌قیقه تم جوړه قسانه نووسران. دوا‌ی سی روژ نیسواره‌به‌ک چرومه داوه‌تی سه‌فاره‌تی به‌کیک نه ده‌وله‌نه‌کانی عه‌ره‌بی باکووری نه‌فه‌ریفا [وابزانم توونس بو]. من که‌ییشتمه سالوبی پیشوازی موسته‌شاری سه‌فاره‌تی رووس وچند که‌سیکی نه‌به‌ر پرسه‌کانی [پشتر نه‌مدیتبون] هاتنه‌ده‌ورم و به‌دل سپاسگوزاری‌بان له‌و‌تووویزه‌ی چند روژ پیشتریان نی‌کردم. گوئی: هه‌مو‌فقه‌کان به‌رانی بوونی تیکرای به‌رپرسی سه‌فاره‌ت دراپه‌ه‌ه‌زاره‌تی کاروبازی ده‌ره‌وه‌ی سوقیه‌ت به‌ته‌ئیده‌وه...

نم رووداوه، وه‌ک بیستمه‌وه، به‌ک ناکامی هه‌بوو: دوا‌ی مانگیک وه‌یا پتر وه‌فدیکی حکومتی نه‌وسای عیراق چوه‌ه موسکو بوریک که‌وتن له‌سه‌ر هه‌ندی لایه‌نی نا‌ل وویری نابووری که‌ یارمه‌تی دانی تیدا بی بو‌عیراق، رووسه‌کان گونبوویان پیوسته‌وتووژ نه‌سه‌ر وه‌زعی کوردیش بگریت ئنج باسی نابووری بته‌پیش عیراق نه‌ی سه‌نساندبوو، وه‌فده‌که‌ش که‌رایه‌وه بی ده‌سکه‌وت.

ده‌بی نیره‌دا به‌ر نه‌سه‌ر چوونی کزی له‌بازی قسه‌لیوه‌کردن، بلیم: سه‌فیری ئیران (مه‌دی پیراسته) که‌ پیشتر هه‌ر ناویم بیسترو نه‌ختیک به‌دره‌نکه‌وه هاته‌موبه‌ک بادی بوونه به‌ه‌وزیر. دوا‌ی چاک وچونی گوئی: نه‌مین بم که‌ریکوردنه‌له زووره‌که‌ت دانسه‌ندراوه؟ ئنجا گوئی: به‌نانقه‌ست خوم وه‌خراند له‌موباره‌ک بادیت تا‌کوو که‌س خه‌پانیکی به‌دل دا نایه‌ت له‌هه‌بوونی نیازیکی نایه‌تی له‌هاتنم بولات. گوئی: شاهه‌نشا منی به‌سه‌فیر ناردوه که‌مه‌علومه‌پایه‌م له‌ده‌وله‌تی ئیران و لای شاهه‌نشا چون بووه‌وچونه هه‌ر هه‌تا له‌نزیکه‌وه پیوه‌ندیم به‌کوردوه‌ه هه‌بیت چونکه‌ ناریا مه‌رمتانه‌ی به‌هه‌موو که‌سیک نی‌یه له‌زاری نه‌وه‌وه وه‌یا له‌زاری حکومتی ئیرانه‌وه‌درباره‌ی کورد بدویت... ئیر له‌م بواره‌وه زور قسه‌ی کرد هه‌مووی هه‌ر بودوستایه‌تی ئیران و کوردی داده‌بری. منیش له‌وه‌لام دا چندی توانیم قسه‌م بو‌نه‌ولایه‌نه‌ناژ واکه‌ ئیران ده‌توانی دوستی کورد بیت له‌ری دل راگرتی ملیونه‌ها کوردی ئیرانه‌وه، له‌سنووری ئیمکان دا باسی په‌نسابه‌ره‌کانی مه‌کته‌بی سیاسیشم هیناپه‌ناو که‌ه‌واندنه‌وه‌بان به‌شپوه‌یه‌کی حورمه‌ت کارانه شیرنی له‌زاری کورد ده‌گیریت...

دکتور مه‌دی پیراسته‌ناوی هه‌بوو: وه‌زاره‌تی داخله‌ی ئیرانی درابوویی که‌ده‌زاین چ پایه‌یه‌کی گزنگه‌به‌لای حکومته‌کانی

روژ هه‌لانه‌وه. ده‌شی من به‌هه‌مدا چوویستم، هه‌لام نه‌وه‌نددی نه‌وپیوه‌ بومن ده‌رکه‌وت باسی پایه‌وشوره‌ته‌که‌ی نه‌بوو. ئیرانی به‌کان نه‌و‌زوعه‌کی زور به‌کار ده‌هین که‌وازه‌نکه‌ نه‌ختیک له‌شه‌خسیه‌نی راسته‌یان بشاریته‌وه نه‌که‌ن نه‌مه‌ش دا هی وه‌ه‌یان نه‌دیتووه‌هینده‌ی پیراسته‌ نه‌ده‌چوه‌قه‌پیلک. ناواناوه‌سه‌ردانی ده‌کره‌م و له‌داوه‌تی به‌سمیش پی‌بانه‌وه‌ دیاربوو که‌ده‌یان‌ه‌وی هه‌ستی به‌زامه‌ندی بکه‌م.

ملحق عه‌سکه‌ری ئیران کوریکی کورد بو‌ناوی عیسی پیشمان بوو، کوردی‌به‌کی به‌وانی قسه‌ده‌کرد. ناواناوه‌وه‌کوو کوردیک نه‌ک به‌میغه‌نی به‌سمی ده‌هاته‌لام نه‌توتیل. نه‌قسان دا‌دی‌اربوو‌شاره‌زای کوردس‌نی عرافه‌وچوته‌سیمانی وکویه‌وشاری دیکه‌ی کوردیش که‌میخ خه‌کیشی ده‌ناسی نه‌وانه‌ی نوکیان هه‌بوو. له‌هیندیکان میونیش بو‌بوو.

نم بایخ‌دانه‌ین به‌من هه‌ر به‌رده‌ووم بوون دوانی وه‌ر ره‌تیشم. نه‌جی حوی‌دا بوی ده‌که‌ریمه‌وه.

کیشه‌یه‌کی زب وزه‌ب‌نلاحی بی‌ت‌که‌م هاته‌پیش وه‌کوو‌که‌و‌تی به‌ه‌اران به‌گرمه‌گرم هات و بی‌باران روت بو‌وته‌ویش مه‌سه‌ه‌ی (مجلس الشوری) بوو. نم مه‌جیسه‌که‌وا نه‌لایه‌ن حکومته‌وه‌نه‌می به‌ده‌ست نیشان ده‌کران ده‌بوه‌جیگرو‌برینی نه‌مه‌جیسی نوینه‌رن که‌ له‌لایه‌ن که‌له‌وه‌هه‌ن ده‌بژ پردرین. ژماره‌ی نه‌ندامانیم له‌بیرنه‌م‌وه‌ته‌وه‌ند: نه‌بی که‌نه‌ ۱۰۰ که‌س پتربوو.

دوو-سی روژ به‌نیسواره‌وه‌مه‌جیسی ره‌زیران و نه‌فسه‌ری کوردی سه‌ره‌ک نه‌رکان و کاربه‌ده‌ستی زنی دیکه‌ش به‌سه‌ر په‌رشنی‌ی تندی سه‌روک کومارو‌ناماده‌بوونی سه‌ره‌ک وه‌زیران نه‌خانه‌ی (المجلس برصی) که‌بنه‌ی سه‌ره‌ک وه‌زیران بو‌و‌کوسونه‌وه‌ین تیدا‌کرد. دوور ودریز و‌تووویز کرا له‌هه‌موو‌بابه‌ت و لایه‌که‌وه، به‌زوری عارف عبدالرزاق قوبانده‌ی هیزی ئاسمانی قسه‌که‌ری به‌خه‌گر بو‌به‌جوریک هه‌رگیز نیم‌چوه‌رون نه‌ده‌کرد. گه‌لیک بیروزی بانه‌ه‌تی ده‌بری وه‌کوو‌ده‌مه‌چه‌قوددی گه‌یاسه‌ سه‌رئیسک: زور به‌سه‌یری هه‌ندیک له‌وه‌زیره‌سویه‌کان [نه‌وانی زاپت نه‌بوون] پترله‌زاپته‌کان مه‌ترسی بان نیشان ده‌دا له‌په‌یدا‌بوونی ده‌مه‌ته‌قه‌ی نیوان نه‌ندامانی شوورا که‌بکیشته‌وه‌بوور و‌وژاندنی خه‌نقی کوو‌چه‌و بازار و هه‌رای تیدا‌په‌یدا‌بیت. له‌ناست ته‌مه‌دا عارف عبدالرزاق گوئی: هه‌رگیز او هه‌رگیز خه‌ته‌ر له‌کوو‌چه‌و بازاره‌وه‌بو حکومت نایه‌ت، خه‌ته‌ر هه‌بی له‌جه‌پشه‌وه‌دیت. ناشی پی‌اوی عه‌سکه‌ری نه‌لایه‌که‌وه‌قوبانده‌ی فیرقه‌بیت و له‌لایه‌کیشه‌وه‌له‌مه‌جیسی سه‌ووری نه‌ندام بیت ئیر هه‌ر روژیک دنبا‌ی به‌که‌بغی خوی نه‌هاته‌پیش چا‌وفیرقه‌که‌ی نی‌خوریت و ئیزاعه‌بگریت و به‌یانی ژماره‌به‌ک به‌سه‌ر میلیت دا‌بخوینیه‌وه. عه‌سکه‌ری ده‌بی له‌سه‌ره‌ک وه‌زیرانه‌وه‌فرمان وه‌رگریت و بی‌گرفت جی‌به‌جی بکات ده‌نا‌بابچی له‌مالی خوی دابنیشیت.

گوترا نهوانه يه نهو نه اندامانه هم موويان جي متمانه نهين كه دين بو محبسي شوورا. ليبره دا عارف قسه يه كي كرد نه دوو نوخته دا هه تايي نريگه ر بوو. گوتي: ئيمه به يي برياري نيره به ييشه وه ده بي دواي مرويه كه قونساغي (انتقال) به جي ده هيلين وه ليواردي نوينه راني سيمت به نازادي ده كين. نهوسا نوينه ر به زه قه ي چاوي هم مووان ديت ه حوي و بيو روايه وه، تنجا كه حال وه بيت نهو بازه دا ده بي چي بلين؟ كيري هل دين؟ نه لايه كي ديكه شه وه حكومه تيكي نه تواني نه نيوان جه ندين ميون كه سدا صد نادمي بدوزيته وه متمانه يان بي بكات عه يه ه حوي يلي حكومت، چاكتر نه وه يه واز نه حوكم به يينيت.

نه اكاام دا وه ها په س نه كرا كه يه ك دوو كه س، له نيوانيان دا وه زي ري د خيه، ئيسه يه كه تاماده بكن به ناوي كه سانيكي بشي بيته نه اندامي شوورا، نه روژيكي داهاتوودا! بخريته بهر چاوي نهو نه نجومه نه وه.

نهو روژانه دا خواردي نيوه روژ وه ه ندي جار هي شه ويشمان هه ر نه جيگي كويونه وه مان سازه درا. عبدالله شريف متعهد بوو هه تا بلي خواردي نايابي ده دايي. له جه ميكياندا كه چووين بوسه رميزي خواردي كيرسي يه كه بو عبدالسلام داندره، وه ها ريك كهوت برياني يه كي به رخي و كيو گون سووره بوويه وه نه بهر ده مي نهو بوو خه لقه كه بوي نه ده چوو.

رستي يه كه ي پيم خه سار بوو جه زيشم لي بوو. چومه لاي برياني يه كه و گوتنه: بظهر هذا القوزي في حمي رئيس الجمهورية لا احميد ايد عيه. عبدالسلام خوي دهنگي بهر زكرده وه: عبدالله، عبدالله تعال فاش القوزي. ئوخه ي صد ئوخه ي، عيراقيش نه حه سيته وه، با هه ر نه بي تامه زروي نازارمان نه دا. بي ئيوه ناخوش زور به له زهت بوو.

دواي چهنه روژيكي كويونه وه ليسته نه انداماني شوورا ريك خرابوو كه ناوه كان خويندانه وه ده بينم هه رچي كوردي سه ر به حكومه ته له ناحه زاني كومه له ي چه كدار كه له (١٠) ي شوباتي ١٩٦٤ بهر له چهنه مانگيك به يانسانه ي ناشتي يان له گه ل دا ئيمز اكره وه، ئانه وه كه سانه به نه ندام پالاوته كراون. من په رگيريم له قسم دا نه كردو نه وه ندهم گوت كه بهر ژه وه نند نايين كه سي نهو لايه نه بيت بو شوورا هه ر نه بي كوردي بي لايه ن و روشنير هه ن با نه وان بين. گوتيان هم پالاوتانه هم موويان له وان نه نه گه ر هه ليوارديش عه ياره بيت ده رده چن. گوتنه له لاي ديكه ش هي وه ها زورن كه ده ر بچن كه چي ناويان ني به.

تي يني يه كي رواله تي وه هه ستيارم ده ر بيري به وه دا كه گوتنه: نهو كه سانه ي له كوردان نامزه دن بستيك ريگه نارون نه گه ر مفره زه به كي چه كداريان له گه ل دا نه بيت وه يبا به هه لوكوتنه ر نه بي سه فدر ناكه ن ئير ديمه نيكي زور سه ير ده بي له روژي كرا نه وه ي مه جليسي شوورادا كه يه ك موزاهه ري موسه لله ح له ده ست و پاوه ندي نهو نه اندامانه به شه قامي

ره شبددا به ره و كويونه وه ي مه جليس برون. عبدالسلام گوتي: چ قه يدي هه به! سه روكي ده وله ته كانش چه كداريان له گه ل دا ده بن.!!
به راستي نه مه يه مه ته لي عه ربه ي عيراق كه ده لي: تعال فهم حاجي احمد اغا.

خوا ره حمي زور بوو: مه جليسه كه له بنه ره ته وه به لا وه نراو ده ردي سه ري شوورا بهو نه سپرينه ي له بيسر خوبردنه وه يه چاره سه ركرا. ني ناگه م ده وله ته زله ييشكه و توه كان بوچي چاري گير وگرفت ناكه ن به نه سپريني نهو تويي؟ تو سه يري چهنه ناسان و بي نه ركه!

كه گه ييشينه نازاري ١٩٦٥ گومان له وه دا نه ما چي نهو تو نه ما وه شه ر. ده ست بي بكا ته وه. به عارف عبدالرزاقم گوت: به ته مام سه فدر يكي سه ره وه بكم وهك دواييين هه ول بو به لا وه ناسي شه ر، به لينم ده ده يتي هه تايه كه حفته موله ت بيت فروكه بومباردمان نه كات؟ گوتي - دوو حفته موله ت بيت . .

گه رامه وه كوني. بوسه يني چوومه قه لادزه چهنه روژيكي مامه وه، له هيچ لايه كه وه بايي كوني ده رزي رووناكايي ديار نه بوو. راستي يه كه ي من خهريك بووم بزانه باري راگويستي ماله كم يوناوشاخ و داخ چوناوچوني ده بيت.

به هه مه حالي كه گه رامه وه كوني ري ويان وه ها نه ندار بوو ئيهريني مالي من له وان نه بوو چاولني به سه هوو بچيت. سه ري خوينه ر نه يه شينم هه موو نازار و نيسان و دوازه روژي مائيسيم له كوني به سه ربرد. له حفته ي يه كه مي مائيس خه به رم بي گه يه ندره كه بروسكه يه كي حكومه ت هاتروه ليسته ي گومان لي كراواني به ئيداره وه منم گه يانده وه. به كه م كه س منم، دوهم شيخ حسامي تاله باني سي يه م و چواره م دوو خوشكم. . كه سه ر گه ييشته ئافره ت مانه وم نهو كوني بي كه لك بوو چهندي سه رمان هيناو برد ئيمكان نه بوو ئافره ت و مندا ل به بي يان بوماوه ي دوو سه عات ريگه برون به شه وي تاريخ هه تا ده گه نه ولاغ ويي برون بو ناوشاخ و داخ. يه ك ريگه هه بوو كه به ئوتوموبيل له كوني به ناوي سه فدر ي به ره و به غدا ده ر بچين، له ولاي ديگه له وه به ريگه ي ده ربه ندي گومه سپان دا باده ينه وه به ره و لاي رانيه نه وساش ده بوو نهو ئوتوموبيلانه ي ئيمه راده گوينن جاريكي ديكه روونه كه نه وه مه ليه نديك كه ده سه لاني مير يي تيدا بيت. پارم نه بوو نهو ئوتوموبيلانه بكرمه وه، ويژدانيشم لي نه ده سه لم اندم خهلق له ييناو بهر ژه وه ندي خوم دا دوو چاري سه غله تي بكمه. هيچ چاره نه ما غه يري راگويستن بو به غدا، له ١٣/٥/١٩٦٥ به ره و به غدا له رني كه ركوو كه وه رو ييشتين. له ٥/١٤ گه ييشينه به غدا چهنه روژيكي له مالي صمدي حاجي محمدي به ننا ميوان بووين هه تا خانويه كمان له (منصور) به كري گرت. ژماره مان ١٨ كه س بوو، خوا به ره كه تي بهاوي تي.

رۆژی ۱۵/۵ چۆمە لای فریق طاهریحی، سەرەك وەزیران، ھەر بە زمان و بی هیچ رسمیات استقالەم داوگەرامەو مالهەم.

ئەو رۆژە ی من کۆیەم بەجی هیشت، دواى دەرجوونم لەشار، حکومەت پیور بوو بە گرتنی خەلق.

پیشتر یەك دووجار بەدوا فیرارو مەشبوھدا شار تەفتیش کرا، ھەر جارە لەلایەن ئامیر فەوجەووە چەند ھەرەسێك لەبەر دەرگای مالهەمى من دادەندرا نەوێك گەرۆپی تەفتیش مالهەم نەناسن و بە سەھووبۆی بین ھەر جارە ھەندى لەوانەى بەتەرس بوون لە خوێیان دەھاتنە مالهەم ھەتا تەفتیش بەسەر دەچوو.

بۆمباردمان و تۆپ باران دەستی پى کردبوو بەلام لەلای ناوچەى ئیمە ھەرەكات نەبوو.

لە بەغدا مالهەم موراقەبەى بەسەرەو نەبوو تەلەفونى (حکومی) شیان بۆ دانابوو جگە لە ھى شەخسى. ھینەكەى حکومی كە ھەرگیز بەكارم نەھینا ھەندى رۆژ لە ئیش دا بوو واتە مومکین بوو بە کار بەھندرنیت ھەندى رۆژیش لە ئیش دەووستیندرا. وھا بزائیم ئەم شلەپەیتە یان بە نیازی ئەو بوو كە ئەگەر بمەوى، بئوانم لە استقالەكەم بگەرمەووە بۆ وەزارەت: بە تەلەفونى حکومەتى یەكسەر لەگەل سەرۆكى كۆمارو ویا سەرەك وەزیران ئەو پیوھەندى یە مومکین بوو. بە درەنگەو ھاتن و تەلەفونەكە بیان ھەل گرت: سى مانگ دواى استقالەكەم لەم رۆژنامەى (الوقائع) مەرسوومى (اقالە)م بۆلاو کرایەو، ئنجا تەلەفونەكەش ھەل گىرا. بەلام (اقالە)كە لە ۱۵/۵/۱۹۶۵ مەو حساب کرایو نەکا مەعاشى ئەو چەند مانگەم بگەویت، مەعاشى مارت و نیسان و نیوێ مایسیشیان بە درەنگى درەنگەو بۆ سەرف کردم.

نە فلسێك داھات نە فلسێك مەعاش نە هیچ كەسب و كار، بە كۆمەلێك خیزان و میوانى پى ئەژماریش یەك سال و ھەفت مانگى ھەر سەخت و سەغەتێ ژیايم بر دەسەر. لە رۆژى كە تەكلیفى وەزارەت كرام ئەم رۆژە پەشەم لەبەر چاوبوو: دەم زانى وەكۆوماسى پى ئاوم لى دیت چونكە مومکین نەبوو چاوبیرمە فلسێكى ھەرام.

لەلایەكى دیکەشەو پى تەلى چەكداران زۆر پى ئینسافانە شتیكى لەبەرەى استقالەمەو بۆلاو كۆردەو ھەر لەگەل من دا كراو. وا بزائیم لەژیر سەرنووى (استقالە على مراحل) شەكرى شكاندبوو. بەرپرستیكى حیزب ھاتە لام، ئەو مەسەلە پەم لە رووى دا، زۆر بە سەبرى گوتى ئیمە دەبى وھا بلیین چونكە نازانین خەلق چیمان پى دەلى. . . استقالەت بۆلاو نەبۆتەو ھەرچەند دەشزانین استقالەت داوہ گوتم، تۆلەسەر قەسى خەلق پانەو سەستووى بۆ هیچ شتیك كەچى لە ئاست من دا راستیش بۆلاو ناكاتەو. . . حكومەت استقالە بۆلاو ناكاتەو وا من ئامادەم ئیستا استقالەكەت بۆ دەنووسمەو بەو تەئریخەى كە تى دا استقالەم كۆردە

بى نیرە لە بیروت بۆلاو بگەو بە ھەر شیوازێك كە خوت پەسەندى دەكەیت. . . ئەم حیکایەتەنە ھەتا لە ئەیلوولى ۱۹۶۵ (اقالە) كەم بە تەئریخى ۱۵/۵ بۆلاو نەكرایەو ھەر بنیشتوكەى زاران بوو. باوهرم نى یە شنى ئەوتووى لە كەس رووى دا بئیت ھۆبەكەش دەچیتەو بۆدل سافى خۆم كە ھىچ پىنج و پەنام نەبوو. پیاوى سیاسى زۆر خەندەقان بە دەورى خۆبەو ھەل دەقەنى كە ساچمەى ناخەزانى نەگاتى. . . برادەرى نىزىكەم كە ھاتوچۆى مالهەمى دەكرد حیکایەتى تەلەفونى حکومی و بران و كرانەووى بە خەلقەكە رادەگەیانە بەتەعلیقائى خۆبەو كە گۆتووى: خۆى دەلى استقالەم داوہ تەلەفونى رسمیشى ھەر لە جى خۆبەتى. لە وتووێژدا برادەرىكى دیکەم دواندىم تا گەیشتینە ئەووى كە گوتم: فلانە برادەرم قەسى و ھاو و ھا لەبارەى وەزعی منەو بە خەلق رادەگەیبەنى. گوتى كە ئاگادارى ئەو حالەتەیت بۆچى وەكۆوجاران لەگەلى دا رادەبۆیریت؟ گوتم، كایرا ھەز دەكا بە جورێك لە جوران سەنگێك بەخۆى بدات، خۆ دەستى ناگاتە كەسى ئەوتووخۆى پى ھەل بداتەو من نەبم، كە منیش دەسەلەم نەبى چاكەى پى بگەیبەنم ھەر نەبى ئەو ھەلەى بدەمى بە باسى منەو خۆدنامایى لای خەلق بكات و نەختێك نەفسى بەسیتەو.

سەفارەتى ئیرانى لە پى عیسا پىشمانەو پیوھەندى ئەحوالى پرسی پیوھم نەبرایەو، ناوانو سەبەبەى زوو سەرى لى دەدام. لە وتووێژدا باسى ئەم كۆمەلەى مەكتەبى سیاسى كۆرد كە لە ئیران پەنابەرن ئەوانیشى لەسەر ھەق دەزانى بەرانبەر ھىزى چەكدارى كۆرد. ھىشتان عبدالسلام بەرحەیات بوو پىشمان لە زارى مەھدى پیراستەو پىمى راگەیساند كە حكومەتى شاھەنشا ئامادەى بە میوانت قبول بەكا لە روتبەى وەزیر، ھەر كاتێك وىستت بچیت بۆ تاران بەخوت و مالهەو، ھەموو شتیك بە دروستى بۆتان سازدراو. ئەمەى گوت بە سەراھەتیش گوتى كە سەفیرو ھەموو شمان دەزانین بارى ئابوو ریت لە بەغدا زۆر لاسەنگە. مۆلەتم خواست بۆ چەند رۆژێك ھەتا دەتوانم وەلام بدەمەو.

پرسم بە برادەرىكى قەسە نەبەزانندوى حورمەتى خوگرتوو كۆرد. گوتى فلان، بە خراپى نازانم بچیت. ئەمانە ئەگەرى حورمەتى یەکیان لە نەزدابایە تەكلیفى یارمەتى یان دەكۆردى كە لێرە بت دەنى، زۆریشیان كۆردە لەگەل خەلق. باوهرم ھەبە لەچوون پەشیمان نەبیتەو، بەغداش بۆ تۆلەم وەزەت دا زۆر بە ئەرکە. . .

راستی بەكەم من بریارى خۆم لەگەل خۆم دا بوو كەچى دەكەم وچى دەلیم بەلام وىستم بزائیم ئایا چوونم بۆ دەروە بە ھىچ جورێك عەبى لى دەگىرى؟

كە عیسا ھاتەو لام پىم گوت من بەمەرجێك دىم ئەویش رىم بدەن بە رەھایى ھوول بەدم بۆ ئاشت كۆردنەووى مەكتەبى سیاسى لەگەل كۆردى

چه‌گذاری دیوی عراق. تیم گه‌یاند که من مه‌ستی شه‌خسیم له هیچ شتی‌کدا نی‌یه. ده‌مه‌وی کورد بجه‌سه‌ته‌وه، هه‌تا دووبه‌ره‌کیش به‌رده‌وام بیت همه‌سانه‌وه مومکین نی‌یه. نه‌مه‌م له‌گه‌ل عیسا داگوت، له قوولایی حسابا‌تیشمه‌وه بو‌نه‌وه ده‌چووم که‌وا کاتیک حکومه‌ت بابداته‌وه بو‌شتت بو‌نه‌وه نه‌وشاش نه‌گه‌ر مه‌کته‌بی سیاسی له‌ده‌ست نیران دا‌بیت همه‌سانه‌وه وه زه‌حمه‌ت ده‌که‌وی.

عیسا دوا‌ی چه‌ند روژیک هاته‌وه لاه گوتی دک‌تور پیراسته ده‌لی بو‌قبول کردنی نه‌و مه‌رجه موافقه‌ی تاران بی‌وسته. ره‌نگه دوو حه‌فته‌یه‌کی بو‌یت هه‌تا له‌ویوه وه‌لام دینه‌وه. کارتیکی داوه‌تیشی بو‌هینام که‌ بجم بو‌ناهه‌نگی دوو‌خاوازی خوی له‌دوستانی عیراقی به‌بو‌نه‌ی به‌سه‌رچوونی خزمه‌تی وه‌ک (ملحق عسکری). داوه‌ته‌که‌ش له‌سه‌فاره‌تخانه به‌ریاده‌بوو. راستی به‌که‌ی حه‌زم نه‌کرد نه‌قل بیت چونکه‌ باوه‌پم هه‌بوو که‌ وه‌کوو کوردیک تی ده‌فکریت. گوتم نه‌ی چونا‌و‌چوونی خه‌به‌رم بی‌ده‌گات؟ گوتی: به‌رده‌ستیکی خوم، که‌ نه‌ویش کورده، ده‌بیته‌ جی‌نشیم تا ملحق خوی دیت نه‌و به‌رده‌ستم وه‌کوو خوم هاتو‌چوت ده‌کات و‌چی له‌منی زاده‌په‌رموویت نه‌ویش وه‌هایه ناویشی (منصور)ه.

شه‌وی داوه‌ته‌که‌ له‌میعاددا چووم: زوریان به‌خیر هینام. عیسا وازی له‌استقبالات هینا له‌گه‌لم خه‌ریک بوو، کومه‌لیک تازه‌میوانی تارانی هینان شناسایی بی‌کردین وه‌به‌زیاده‌وه باسی فارسی زانیمی کرد سی به‌شی زیاد بوو. به‌وه‌خه‌لقه‌م گوت هه‌ر نه‌وه‌نده‌ی لی ده‌زانم که‌ ناشاره‌زاییم به‌ فارسی نا‌شکر ای‌کات.

من عیسام نه‌دینه‌وه. له‌بادا‌شتیکی ده‌ست‌نووسی (عزیز یا‌ملکی)م خوینده‌وه که‌ کاتیک له‌شه‌سه‌کان چوته‌ تاران وه‌بیتیک به‌گرتوویی ماوه‌ته‌وه تی‌گه‌یشته‌وه که‌ فه‌رمانده‌یه‌کی گه‌وره‌ی سا‌فاک خه‌ریکی بووه قسه‌ی لی وه‌ر بگریت دژی عیسا پشتمان به‌نیازی تیوه‌گلاندنی عیسا بو‌هه‌ندی نیازی گلاوی خوی به‌لام عه‌قید عزیز هیچی نه‌درک‌اندوه دژی عیسا. بیستم له‌نه‌سپ که‌وتووه وه‌بیتیک خه‌سه‌تخانه نشین بووه، دواتر نا‌زانم چی لی‌هاته‌وه.

حکومه‌تی عبدالسلام عارف بایی توانای خوی تی‌کوشا بو‌هان دانی خه‌لق به‌ره‌ولای خو‌یه‌وه به‌تاییه‌تی کوردی خاوه‌ن نف‌سووز تائه‌وه‌ی کوزبو‌ونه‌وه‌یه‌کی گشتی زور فره‌وانی له‌پساوه‌ نایینی به‌کان پیک هینا له‌زستانی نیوان ۱۹۶۵ و ۱۹۶۶. من له‌ماله‌وه گویم گرتنه‌ گوتی خه‌تیه‌کان. مالم حه‌قه‌یه‌کیکیان شتیکی له‌دوولیه‌وه ده‌رنه‌چوو عبدالسلام که‌بقی بی‌بیت. ده‌لین خوالی خوش بووی مه‌لا صالحی کوزه‌پانکه‌بی له‌ده‌می سلاولی کردندا به‌عبدالسلامی گوتیوو: هه‌ر دنیوه‌ خوینیکی برزیت توی تیدا به‌رپرسیاریت.

بی‌نه‌وه‌ی ناوبه‌نیم دوو‌نمونه‌ی مامله‌ت کردیم له‌گه‌ل کوروی‌ری نه‌م

دنیا‌یه بی‌سه‌رویی به‌بو‌خوینهر ده‌ور ده‌که‌مه‌وه که‌ ده‌چنه‌وه بو‌ده‌می دوا‌ی ده‌رچوونیم له‌وه‌زاره‌ت. خه‌لقیکی زور له‌خیره‌ومه‌ندی ناوچه‌کداره‌کان و له‌کوردی به‌غداو غه‌یری به‌غداش هه‌تابلی ناخه‌زیی خو‌یانیان دژی من و‌بوونیم به‌وه‌زیر ده‌رده‌بری [خو‌منیش دژی وه‌زاره‌ته‌که‌م بووم]. نه‌ ناویان دا‌یه‌کیکی دوست و مه‌یله و خرم هه‌بوو که‌ به‌نه‌سل له‌سه‌ر قو‌ناغی پیش ته‌مووزو پیش (۱۱)ی ته‌یلوولی ۱۹۶۱ حساب ده‌کرا. روژیکیان منی ده‌گه‌یاندوه‌وه ماله‌که‌م له‌(منصور) که‌وتینه‌ قسه‌ی رازو‌نیاز و‌ره‌خه‌وه گله‌ی. به‌هه‌لم زانی پیم گوت: من دوو‌جاران به‌هانات هاتووم له‌دوا‌ی شو‌رشی ته‌مووز، نه‌مه‌ش شتیکه‌ دوستایه‌تی و‌تیرادین داخاوازی ده‌کا له‌مرو. تو‌هاتیت وه‌کوو نه‌وانی به‌ته‌مای پایه‌وه‌پله‌وه‌پله‌ی سیاسی بوون له‌پاشه‌مله‌ زه‌بری خوت وه‌شانند، نه‌مه‌ش شتیکه‌ له‌میژ و‌رووی داوه‌به‌زوریش رووی داوه‌که‌ هی له‌تومه‌زتر، دوا‌ی به‌لینی ته‌مانه‌ت، زه‌بری نه‌پساوی له‌من گه‌وره‌تر داوه. نه‌وه‌ی گله‌یسی من له‌ناست تو‌دا به‌خه‌به‌رده‌هینی مه‌سه‌له‌ی وه‌فاو‌خزمایه‌تی و‌براده‌ری نی‌یه، شتیکی دیکه‌یه‌ به‌نده‌به‌خوته‌وه: تو‌ده‌بوو له‌وه‌زیره‌کتر بیت که‌ نه‌زاییت جازی نوره‌ی تو‌نه‌هاتووه‌ بیته‌ وه‌زیر، لادانی من سوودی توی تی‌دا نه‌بوو. براده‌ره‌که‌م نه‌ختیک له‌پشت سوکانی سه‌بازه‌که‌یه‌وه راماو گوتی: تو‌هه‌ر له‌لایه‌که‌وه سه‌بری دنیا ده‌که‌یت. گوتم، لایه‌ک و‌دوولا مه‌به‌ست نی‌یه دام نا‌من سا‌فلیکه‌م دیسانه‌وه‌مانی من زه‌ره‌ری توی نه‌بوو لادانی‌شم بو‌تو به‌قازانج نه‌ده‌گه‌را.

مامله‌تی دووه‌م هه‌ر له‌م بابته‌یه، پاشتر مه‌ودای بو‌یه‌یدا‌بوو. له‌ده‌می پشوروی ناشتی‌یه کورتیله‌وه‌دریژه‌کان دا‌که‌ له‌لایه‌ن چه‌کدارانه‌وه که‌سانیک ده‌هاتن بو‌به‌غدا من به‌یه‌کیک له‌وانه‌وه خه‌ریک ده‌بووم که‌ بی‌بینم و‌داوه‌تی بکه‌م، نه‌وه‌سه‌له‌کونه‌ دوسته‌کان و‌بنه‌ماله‌شی له‌قه‌دیمه‌وه دوستمان بوو. دوا‌ی دووسی جار له‌ویپه‌وه خه‌ریک بوونیم صمدی حاجی محمد بی‌گوتم: تو‌هینده‌ خه‌ریکی نه‌وه‌سه‌ی که‌چی نه‌وله‌ناست تو‌دا، پاشه‌مله، وه‌ها‌پیاو‌نی‌یه. گوتم بی‌ناگانیم، به‌لام هیندیک پی‌نه‌ندی هه‌یه له‌ژیانمان دا‌هی نه‌وه‌نین چاویان پیدا بگریه‌وه، هه‌تا نه‌و‌ترزه‌که‌سه‌له‌خووه‌ پی‌نه‌ندی‌یه‌که‌ هه‌ل نه‌بریته‌وه‌من نای‌پسینم.

بگه‌ریمه‌وه بو‌رچه‌ی گه‌شته‌که‌م:

نه‌و منصوره‌ی با‌سم کرد، دوا‌ی دوو‌ه‌فته‌سه‌ینه‌به‌کیان هاته‌لام، له‌بهاره‌ی چوونیم بو‌تاران گوتی: وه‌لام هاتوته‌وه ده‌لی زورمان بی‌خوشه‌به‌خیری‌به‌نین به‌ده‌ره‌جه‌ی وه‌زیر به‌لام ده‌رفه‌تیک نایین بو‌نه‌وه‌وه‌لی‌به‌مه‌رجی دانابوو بو‌هاتنی.

دوا‌ی نه‌وه‌لامه‌ جاریکی دیکه‌ با‌سی چوونه‌ تاران نه‌هاته‌وه پیش به‌لام له‌کاتی مونساه‌به‌ی ره‌سمی دا‌که‌ بانگ هیشتن ده‌گرام تی‌یان ده‌گه‌یاندیم

که له بیرنه کراوم نه ویش له بری زیده خه ریک بوونی هندی له کاربه داستانیان پیموه. تهوسا داوهتی سه فارهتی نیران خه لقیکی زوری نی کوده بووه. جاریکیان په کیت له بانگ کراوه کان، وایزانه کریم مراد حاوهن کتبخانه می مه کنزی بوو. له دهوری میزی نان خواردن بووین گوئی: سهیری تهویری میزه که بکه کابرایه کی سه رزله ی به خووه خه ریکه به چالاکی نان ده خوا، ئا ئمه (شعبان بی مخ) که (حسین فاطمی) ی وه زیری ده ورانی د. مصدقی کوشت.

له و کاتانه دا که به هوئی وه زاره تهوه و دواتر که مالم گوئسته بو به غذا ژبانم که و ته غریبی و که و تمه باریک پتر له عادهت خهلق بناسم و بشناسیم له گه له به شیککی زوری سه فیری ده و له ته کان مه رجه بای گهرم و گورم بو په پیدابوو به لام من له لای خو مه وه هه گاو ی زیادم بو نه و دوستایه تپانه هه له نده هینا. له نیوانیان دا سه فیری هیند، سه عادهت علی خان و سه فیری سوید که ناویم له بیرنه ماهوه و سه فیری رووس د. نیکولایف پتر له هه موان گهرم و گور بوون. هه رچی سه فیری ته مریکایی بوو له کولانه ی سیاسه تهوه لیم نریک ده بووه. سه عادهت علی خان مسلمان بوو، بنه ماله که ی له ولاتی خوئی ناودار بوو. خیزانه که ی که نه ویش له بنه ماله به کی گه وری ملخمانی سه رووی هیند بوو خاترونیک بوو به راستی ساژن. ریکهوت وه هابوو سه فیری که رکوکم کرد بوو، له کتیککی تورکی (قاموس الاعلام) لای شیخ ره ئووفی خانه قادا خویند بوومه وه، شاعیریکي گه وری صده ی نوزده به می مسلمانی هیند بایری ته و نافرته ده رچوو. چهنده نمونه به ک له شیعه فارسی به کانیم هاتبوونه بهر، که گه رانه وه به غذا داوهتی ئاههنگی به کم روزی حفته ی فیلمی هندی کرابووم، که چووم بو ئاههنگه که سه عادهت خان بردمینه لوجی تاپهت به خوئی و خیزانه که ی. له گه له مباره ک بادی ئاههنگه که خه بهری ته و شاعیره مزه نو وینه شیعه کانیشیم کرده دیاری بو خوئی بوو خیزانه که ی. ئم ریکه و ته په کجار خوش بوو بو ئه وان و بو مینش. سه عادهت خان نه قلی فره نسه بوو، زوری نه برد بیستم مرده. به داخه وه.

سه فیری سوید جگه له داوهتی ره سمی ناوانه بو ماله که ی خویشی داوهتی ده کردم و له زورشتی ئم جیهانی دیپلوماسی به ی ده گه باندم، ته نانهت گوئی: هه رچی دست و پیاوهندی ئم سه فاره ته و زور به ی سه فاره ته کانی روزاوا هه ن پیاوی سه فارهتی ئه مریکان، ته وایش مزه بیان ده دن. سه قافهتی ئینگلیزی بوو، له وترونیژدا وه ها ده بسو که من وشه به کی ناله بارم به کارده هینا بی ته وه ی بمشکینته وه قسه که می دوویات ده کرده وه به وشه ی ریکوینک. جاریکیان من (handicap) م به کارهینا ته و قسه که می گوته وه به (misadvantage). له جیاتی (off his head) ته و (mentally sick) ی گوئ.

د. نیکولایف مرویه کی خوش خوق بوو هه موو دم گرتی نه وه به کی به سه ر رووانه وه بوو تا ته وه ی سه فیری چیکوسلوفاکیا، له داوهتیک بووین که د. نیکولایف له ده رگاو هاته ژووور. گوئی: وا (smiling ambassador). هات واته: ته و سه فیری نی بره خه نده هات. . دوا ی ته وه به ده فیه به سه فیری کویت هات ته مجاره من گوتم (smell money) واته. بینی پرد ده کم . .

شه نیکیان له داوهتی سه فارهتی چیکوسلوفاکیا بووین د. نیکولایف جودای کرده موه گوئی: ده ویریت داوهتم قبول بکه یته نه ماله کم به و توویژ نه باره ی کرده وه؟ گوتم: بو کورد هه تا جه هه ندم به دوات دا دیه. نه شمگوت به هه شت چونکه باوه رت پی نی به. . دوو مانگیکی پی چوو تنجا داوهتی کردم ئیتر نازانه ته وه خرا نه هی ته وه بوو هه ت پرسه به خارجه ی خویمان کردو ئیژنی وه رگرت یا خود بیشتر ته و ئیژنه ی هه بوو بو یه توانی ته و پیشنیازه بکات. . ! خوینره مرخی خوئی له ته عاماتی زه مانی قه یسه ر خوش نه کات، ته شه دو بیلا له کافیا و رز نه که ره و سه مبون به ولاره هچی دیکه نه هاته بهر ده مسان. به لام قسه کانمان خوش بوون هه رچه ند به ده گمه ن نه بی باسی سیاسه تی تیدا نه کرا. د. نیکولایف نه سه رته ای دانیشنمان ده هات و ده چو بولای ژ و وره وه ده هاته وه بی ته وه ی خزمه تچی له و ناوه دا ده رکه ویت. گوئی: چونکه من سه فیری ده و له تیککی پرولیتاریم بو به خوم به خزمه ته وه خه ریکم له جیاتی خزمه تچی. گوتم: جه ناسی سه فیر من به دل له گه ن پرولیتاریا به لام ئیشته به بوزجوازیانه به. . د. نیکولایف که گه رابه وه بو موسکو چهنده سالیکی به سه ردا تپه ری خه به ری مه رگیمان پی گیشته.

جاریکیان له مونسه به ی به سه رچوونی خزمهتی سه فیری تورکی، سه فیری ئه مریکا داوهتیکي کرد به هه مووی ۳۰ که سیک بوئی بانگ هیشتن کرابوون له مسانه ته نها پینج عیراقی هه بوون هه ر مینش تیساندا کرد بووم. پی ده چوو سه فیری تورکیا خوئی ته و ناوانه ی هه ل بژاردینت. کژه که زستانی نیوان ۱۹۶۶ و ۱۹۶۷ بوو. من و سه فیری ئه مریکا و سه فیری سوئیته به یکه وه راوه ستا بووین. هه ر دوویان پرسه یان: ئایا مومکین نی به کوردو حکومت ریک بکه ون؟ گوتم: ریک که و تنه که مومکینه به لام ئیمه ی خو زه لاتی خومان (مستحیل) بن مومکینش که به ند بوو به نامومکینه وه ده بیته وه نامومکین له گه له ئمه ش دا من دوو که س ده ناسم له ده ستیان دیت شه ره که بگین به ناشتی: گوئیان کام دوو که س؟ گوتم: توو تو! ده ستم بو هه ر دوویان دریز کرد

ته و دیپلوماسی یانه ش، براینه، وه کوو ئیمه ئاده مزادن حه ز به نوکته ده کن. روزانی سالی ۱۹۶۵ تی ده به ری و من به ده ست گوزه رانه وه سه غله تتر ده بووم، که سیش ئاگای له ده ردی که س نی به له خوم به ولاره

ته به پبی خریه پیرس ز نیش ده چمه زیر نه رکی نهوانه ی به دهرمه وهن وه ی چویدن نه دست و قانسه بزانتن چی بیان بۆده کم. له نمونه دا ده لیم، هوی نی ۱۹۶۲ که نه هوی نه واری پیرمه م کوبوونه وه یه کی سه به مه عریفی کورد گیراو مموستایانی کارگیر وهی خاوهن پای له گهل متصرفه کنای نهو نیویانه ی کوردنشین بوون تی دا به شدار بوون، لهو ده مه د ههنگاوم هه یینا بو پیلکه ی نهو خانوه ی تی دا کۆده بووینه وه تفره تیکی رهش پوشی خوول به سه نامیزی لی دام و دهستی کرد به گرین: ده چوو دایکی نهو موه زریعه ی پوسته ی کویه به که له بومباردمانی سه یینه ی (۱۱) ی نه یلوولی ۱۹۶۱ له ریی نه قهق خوی و یه ک درو خه یاتی سینیانی کوزران. . لهو ده مه وه ده رگه ی حکومت و کوردیش نی ده دات بو ناگزر ووری و بی نانی یه کی له پاش کوزرانی کوره که ی دوو چاری خوی و خیزانه کوشی بووه بی نه وه ی بگانه که رته نانیک. . رهنگه له م جیهانه ی کورده واری دا که سی له من بی گونا هتر نه بووی لهو کاره ساته ی به سه ر کوری نهو و غیری نهویش دا هات چونکه هه تا توانیم و نه شم توانی ویتم نه قهومی. نهو کورم خوش ده ویت، مه حره مانهش ناوانوه هاتوو چوی ماله که می ده کرد له کوی و حه زیشی ده کرد له ده رفه ت دا بمینی. نهو ده مه دا بو چاره ی ده ردی نهو تافره تو خیزانی کوره که ی هه ره نهو نه دم بی کرا چی به دوا ی ده ستم دا هات له پاره ی گیرانم بی خه مه ده ستییه وه. . له نمونه ی دووم دا ده لیم، سی مه لای کورد هاتبوونه موراجه عه ی وه زاره تی نهو قاف که وه زیره که ی کورد بوو، به نا ئومیدی و بی لی پرسینه وهش وه ده ره نرابوون. . هاتنه لام له ئوتیله که ی تروکادیرو، که نهوسا له وه زاره ت دا بووم گو تیان وه زعمان زور سه غه ته نه نهو قاف هه چی بو کردین و نه پاره شمان ماوه پی بژین و وه یا پی بگه ریینه وه بو ماله که مان. . من نه گهل نهو قاف هه چی پی نه ده کرا، چی له ده ستم هات بو گه رانه وه یه کی موخته ره مانه ی به ره و مالیان وهام کرد.

نمونه ی دیکه زورن به لام به کیکیان تامیکی مزری لی دیت. . نه وه زاره ت بووم برایه کی کوردی به ری بادینان هاته لام نیشه که ی که بریتی بوو له وه ی بگه ریینه وه سه ر کاری جارانی گری پچکه ی که و تپوو یی زوری هاتوو چوی کرد بوو. گوتی نانم نه ما مندالم برسین ده ستم به هه چی بنچکینک رانه گه یشت نه گه ر چاره نه که ی ت ئیزنت به سه ره وه یه ده ست بکه م به بی ناموسی؟ چه دینکی دلم بوی سووتا هینده شی به پرسیاره که

ناراحت بووم پیم گوت: نه م پرسیاره روو له من ناکات چونکه من هوی فهسل بوونت نیم، ده بی پرسیاره که له سه رو کایه تی چه کدار و مه کته بی سیاسی بکریت. من به پرسری شتیکم که بتوانم بی کم وه یا شکستی دهستی من بیت. بو چاره سه ر کردنی حاله تی زور زه روور ده هه زار دینار ته رخان کرابوو به لام نهو کابرایه نه ده چوه قالیکی قانونه وه که له ژیر عنوانیکدا کاریکی پی بسپیردریت. هه ره وه م پی کرا که له باخه له نیوه به تاله که مدا چی هه به بو نهو بیت. .

لهو حاله ته ی زینده سه غه تیه ی بی ئیشی و بی ده رامه دی پاش وه زاره تمدا قسم بیسته وه له زاری کۆنه دوستیک و هاوړنی حقو قه مه وه گوتبووی نازانم فلانه کهس له م به غدا ی ره ها به سه رف پاره له کوی دینیت بوگوزهرانی به وه مه موو قه له بالغه ی که له گه لی دا هاتوون؟ ده بی لهو شازده هه زار دیناره ی که به ناوی (تعویضات) وه ری گرتوه مه سه رف بکات!! گوتم هه رچه ند به عاده ت یه کینک که بوو به وه زیر له وه به ولاوه گوزهرانی جی پرسیار نامینیت به لام به ریکه وت له حاله تی مندا پرسیاره که جی خویه تی چونکه به راستی ده بی بزاند ریت من به چی ده ژیم: نه مه عاش نه هه یج ده رامه د نه هه یج که سب و کار دیارنی به پی بژیم. نه وه ی ده ی ژیاندم ته نها قهرز بوو به س. له ماوه ی یه ک سال و حه فت مانگدا چی خوادابووی ته رووشک هه مووی خورا چه ند هه زار دیناریکیش قهرزدار ی هاته سه ر: نا نه مه بوو ژیانم.

نهو شازده هه زار دیناره ی (تعویضات) یش شازده هه زار نه بوو هه زار وینج هه د بوو هه ره له ده می وه زاره تم به گهل مه عاش و ده رامه دیکه هه بوو که وت و خورا و برایه وه: من نه مویرا له کاتی وه زاره تدا ماله که م راگوزیم بو به غدا له ترسی مه سه رفی زیاد. له کۆتایی سالی ۱۹۶۵ که چه ند مانگیک بوو که و تپوو مه به غدا کاک نه مه جده ی ناموزام خانوو یه کی سازدا بوو له نه رزی حکومه تی سه ره به جمعه ی خانوو دروست کردن له هه ولیر، خانوه که ی فرۆشت و پاره که ی بو من هیا. . نا به شتی وه ها ده ژیانم.

وه زاره تی طاهریحی له پیر که وت، طاهریحی له حکوومه تی عبدالسلام دا وه ک عبدالسلام حیاب ده کرا له لایه ن دامه زراوی یه وه، دیار بوو عبدالسلام له بنه وه خه ریکی که نی کردنی بوو هه تا نهوی لاداو عارف عبدالرزاق بوو به سه ره ک وه زیران. ماشه نلا چه ند که می پی چوو نهو ده مه را که له ژوو ری قانده فرقه ی دوو پیم گوت نه که ی به یینست بیته سه ره ک وه زیران تا نهو ده مه ی بووی!

رحلة حياتي

بقلم الاستاذ مسعود محمد

يتوقع المرء منها إعادة القتال بين أونة وأخرى ولا سيما ان موقف السلطة انذاك لم يكن موقف الموحد المتفهم للمسألة وأساعي الى حلها حلا جذريا.

ويذكر بأنه تم إستيثاره سنة ١٩٦٥ وزير دولة لشؤون الشمال وكان قبله للمنصب على مضض وخلافا لرغبته الحقيقية لأسباب منها : علمه بان ثمة معوقات كثيرة امام عجلة السلام وانه لا يستطيع دفعها وتنفيذ ما ينوي وما يرجوه من اكتمال اسباب توطيد السلام والاستقرار والفهم الحقيقي للمشكلة الكردية . ومنها ما يلحق به من ضرر مادي حين يخرج من الوزارة مستقبلا وما يؤثر ذلك على الحالة الاقتصادية له ولعيله . ومنها حاجسه بان المسلحين ومؤيديهم لا يروق لهم استيزار احد من خارج صفوفهم ويرون بأن من الواجب اشراك جماعتهم بالحكم وليس شخصا من خارج الحزب والحركة المسلحة . وفي الوزارة ظل يستقبل يوميا المراجعين من الموظفين المفصولين والاشخاص المتضررين جراء حوادث الشمال افواجا افواجا بغية تسهيل امر اعادتهم لوظائفهم وتعويضهم عن خسائرهم وغيرها .

ووسط زحمة المشاكل وفي غمرة العمل الوزاري التي يخصص في سردها صفحات من مذكراته يعرج بنا الى محطة راحة . . وهي زيارته للقاهرة ضمن وفد رسمي برئاسة رئيس الوزراء للاشتراك في احتفالات مصر في ذكرى ثورة تموز ١٩٥٢ . فينزل هناك في قصر (الطاهرة) الملكية ويصف لنا القصر بغرفة وردهاته وأثاثاته . . وينام في نفس الغرفة التي كان ينام فيها الملك فاروق . ويستمتع الى ام كلثوم وفريد الاطرش وعبد الحليم حافظ في حفلة خاصة .

تبدأ هذه الحلقة وهي الثالثة عشرة من سلسلة مذكرات الاستاذ مسعود محمد ببدأ المحادثات بين وفد حكومي والمسلحين الاكراد بداية سنة ١٩٦٤ في رانية وكانت نتيجتها ايجابية اذ جرى اتفاق بينهما في ١٠ شباط ١٩٦٤ واذيع بيان رسمي حول ذلك في الاذاعة استقبلته الجماهير بارتياح فعادت من جرائها العوائل المنتشرة في اكناف الوديان والجبال الى مساكنها في المدن ورجع المفصلون الى وظائفهم وعاد الهدوء والامان الى انحاء المنطقة . وقد شارك في اعداد البيان بالاضافة الى جمع من رؤساء المسلحين مندوب الحزب الديمقراطي الكردستاني وهو عضو المكتب السياسي وقد بذل متصرف السليمانية آنذاك العميد السيد عبد الرزاق السيد محمود جهودا مثمرة في انجاح المباحثات .

وتوسعت في تلك الايام شقة الخلاف بين المكتب السياسي للحزب وقيادة المسلحين فأصدر المكتب السياسي للحزب بيانا شديد اللهجة في حدود ١٥ صفحة وبعنوان «أسلم ام استسلام؟» اشتمل على كل ما هو حق وباطل حول الموضوع من تجريح مرو رفض قاطع للاتفاق وانتقاد عنيف له . وما كان من العضو المذكور والذي كان ذا شخصية قوية في الحزب (وربما كان امين سر الحزب) إلا ان ينقلب هو الآخر على الاتفاق الذي ساهم في اعداده!! لكن المنطق اصم اخرس لا يستطيع فعل شيء مع اهواء النفس البشرية .

ويذكر صاحب المذكرات نموذجاً من محاولة الاجانب للتدخل في امور الحركة الكردية واستغلالها لصالحهم وسعيهم الى اشغال نار الاقتتال ثانية، ويذكر كيف ان فترة السلام كانت فترة حرجة